

GÜNEY EGE'de SAĞLIKLI YAŞAM

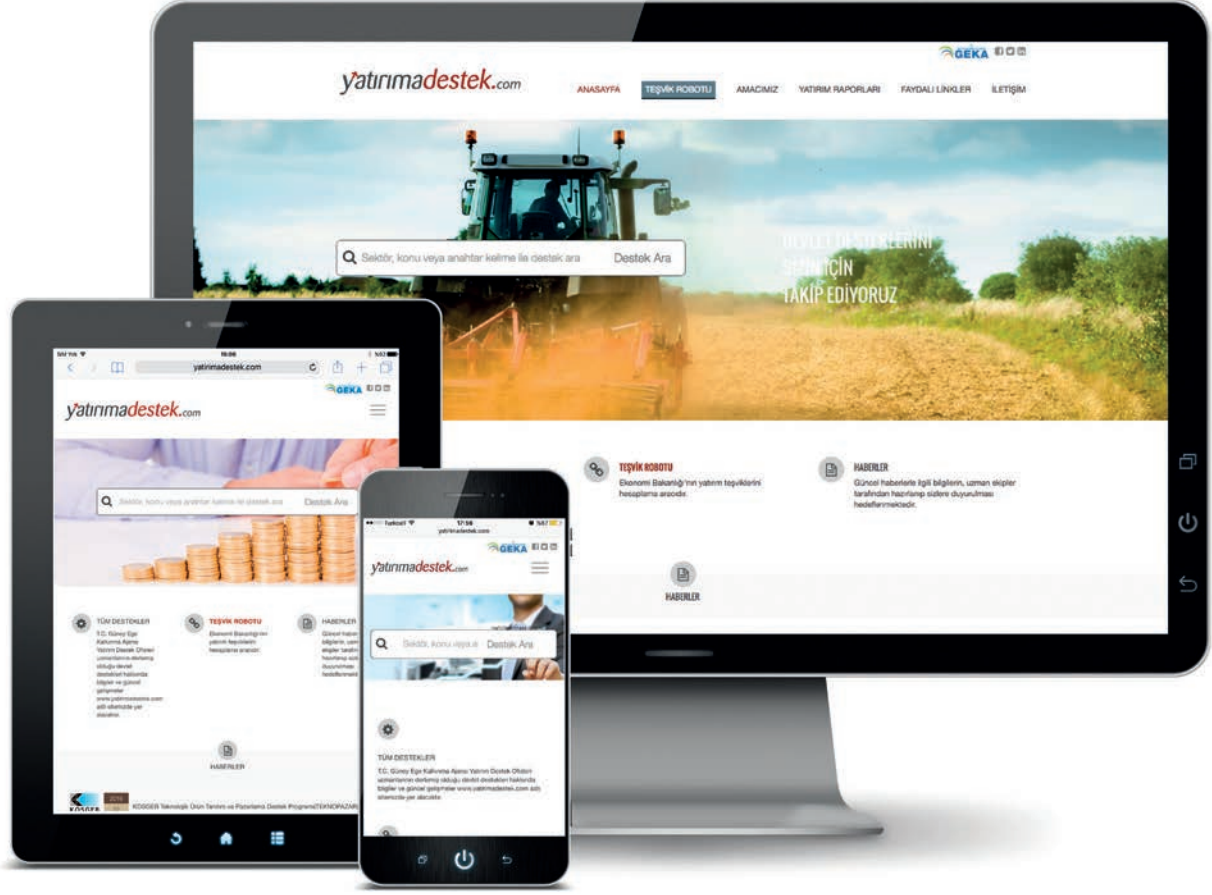
18 ▶ Tıbbi Aromatik Bitkiler
ve Muğla

26 ▶ Diş Sağlığı için
Kuşadası'na Yolculuk

38 ▶ Uzun Yaşam Bölgesi
Güney Ege ve Nazilli

50 ▶ Otizmde Spor
ile Yaşam

Türkiye'nin ilk Devlet Desteği Arama Motoru

yatirimadestek.com

Yatırımcıların ilgilendikleri sektör, konu veya anahtar kelime ile destek arayarak çok sayıda destek unsuru içerisinde uygun desteğe tek tıkla ulaşmak mümkün. Tüm güncel desteklerin konu ve kurum bazında aranabildiği www.yatirimadestek.com devlet destekleri ve teşvikleriyle ilgili tüm bilgilere ücretsiz erişilmesini sağlayan Türkiye'de ilk internet sitesi. Eklenen teşvik robotu uygulaması ile T.C. Ekonomi Bakanlığı yatırım teşvikleri kolaylıkla hesaplanabiliyor.

İçindekiler

İçindekiler

- 4 Geçmişten Bugüne Termal Sağlık Şehri Pamukkale
- 6 Karahayıt Hamam Yapısı Kazı Çalışmaları
- 8 Yaşlılık ve İnovasyon Projesi
- 9 İsviçre'nin Yaşlanan Toplumu için Yeni Mekânsal Çözümü; Urbaging Projesi
- 10 Güney Ege, Travel Turkey İzmir Fuar'ında Tanıtıldı
- 12 Termal Cennet Denizli
- 16 17. Ulusal Turizm Kongresi Bodrum'da gerçekleştirildi
- 18 Tıbbi Aromatik Bitkiler ve Muğla
- 20 Denizli'nin En Batısındaki Cevher Kale
- 24 Ajansımız Bölge İllerinin Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejilerini Hazırlıyor
- 26 Dış Sağlığı için Kuşadası'na Yolculuk
- 28 Sağlık Hizmetleri Süreçlerinde Teknik ve Kurumsal Modernizasyon
- 30 Termal Tedavi ve Kür Olanaklarının İyileştirilmesi
- 32 Şifa Kaynağı Sultaniye Kaplıcaları Sağlığına Kavuşuyor
- 34 Lermonos Üzüm Çekirdek Yağı Tesisi

İçindekiler

- 38 Uzun Yaşam Bölgesi Güney Ege ve Nazilli
- 42 Yenipazar Aydın'da Bir Sakin Şehir
- 46 Dünya Ancıları Muğla'da Düzenlenen Kongrede Bir Araya Geldi
- 48 Kaybolan Toprakların Sessiz Kahramanı İncir
- 50 Otizmde Spor ile Yaşam
- 52 Sağlıklı Nesiller için Merkezefendi Obezitenin Farkında
- 54 Güney Ege, Yöresel Ürünleriyle Yörex Fuarı'nda İlgi Odağı Oldu
- 56 Köyceğiz
- 60 Kavaklıdere'nin Öncelik ve Potansiyelleri Belirlendi
- 62 Markalarla Güçleniyoruz "Stronger With The Brands"
- 64 Rakamların Diliyle Güney Ege
- 66 Kaliteli Kurumlar ile Sağlıklı Gıda / Aydın
- 67 Krize Müdahale Eğitimi / Denizli
- 68 Muğla İlinin Sağlıklı Gelişimi / Muğla

İmtiyaz Sahibi

Güney Ege Kalkınma Ajansı
Adına Genel Sekreter Vekili
Özgür AKDOĞAN

Yazı İşleri Müdürü

Ece ÇELİK

Genel Yayın Yönetmeni

Özgür AKDOĞAN

Yayın Danışmanı

Prof. Dr. Süleyman İNAN

Art Direktör

Mümin İNAN

Fotoğraf Editörü

MACART

Yayın Kurulu

Berna AYKÖSE
Hafize Dilek KELEŞ
Zeynep GÖK

Yayın Mahiyeti

Kurumsal Dergi

Yayın Türü

Yerel Süreli

Yayın Periyodu

3 ayda bir

Yapım

MACART

Grafik Tasarım Basım Yayıncılık
www.macartajans.com

Baskı Tarihi

Baskı ve Cilt

Ata Matbaacılık ve Tuh. San. Tic. Ltd. Şti.
Bucaosb Mah. 3/19 Sk. BEGOS Sit. No:11 Buca / İZMİR
Tel: 0 850 221 02 00

Dergide bulunan yazılar ve fotoğraflar aksi belirtilmedikçe GEKA'nın resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı makalelerdeki yazılar, yazarına aittir.

Yönetim Yeri

Pamukkale Teknokent Çamlaraltı Mh.
Hüseyin Yılmaz Cd. No:67 B Blok Kat:2 20070
Pamukkale/Denizli

ISSN 2148-7685

Dergi Ücretsizdir.

Amir ÇİÇEK
Muğla Valisi
Güney Ege Kalkınma Ajansı
Yönetim Kurulu Başkanı

Değerli Okurlarımız,

Ajansımızın başlıca faaliyetlerini ve bölgemizin kalkınma ile ilgili önemli gelişmelerini paylaştığımız dergimizin 11. sayısında siz değerli okuyucularımızla tekrar beraberiz.

“Güney Ege’de Sağlıklı Yaşam” ana temasını ele aldığımız bu sayımızda Aydın, Denizli ve Muğla illerimizde sağlık sektörünün mevcut durumunu, Güney Ege Bölgesi’nde antik çağlardan günümüze termal sağlığın gelişimi ve önemini, tıbbi aromatik bitkileri, sağlıkla ilgili gelecek dönem öngörülerini ve uzun yaşam bölgesi konularını uzman yazılarımızla ele aldık. Sağlıklı yaşam kavramına ışık tutması açısından yurt içinde ve yurt dışındaki iyi uygulama örneklerine değindik. Denizli Turistik Otelciler ve İşletmeciler (DENTUROD) Başkanı Gazi Murat Şen ile termal turizm üzerine söyleşi gerçekleştirdik.

Ajansımızın 2016 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında katılım gösterdiği etkinliklere bu sayımızda yer verdik. Bu kapsamda, Bölge tanıtımına önem veren Ajansımızın ilgili kurum ve kuruluşlarla beraber stantla katılım sağladığı Travel Turkey Turizm Fuarı, YÖREX Yöresel Ürünler Fuarı ve 9. Ege Günleri etkinliklerini dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz. Ayrıca, Ajansımız işbirliğiyle düzenlenen “Sağlıklı Arı Sağlıklı Yaşam” ana temasıyla Uluslararası Muğla Arıcılık ve Çam Balı Kongresi, Kavaklıdere İlçe Analizi Toplantısı, 17. Ulusal Turizm Kongresi ile Ajansımızın tarafından yürütülen Erasmus+ projesi etkinliklerine yakından bakacağız.

Sizin de takip ettiğiniz gibi dergimizin tüm sayılarında mali destek programları, doğrudan faaliyet desteği ve teknik destek programları aracılığıyla desteklediğimiz projelere yer vermekteyiz. Bu sayımızda projelerimizin büyük bir çoğunluğunu, projelerin sağlık sektörü ve sağlıklı yaşam konseptine katkıları açısından değerlendirerek seçtik ve sizlere sunduk.

Her sayıda olduğu gibi bu sayıda da birbirinden özel ilçelerimizden Yenipazar, Kale ve Köyceğiz’in görülmeye değer güzelliklerini sizlere sunuyoruz.

Yeni sayılarda görüşmek dileğiyle.

GEÇMİŞTEN BUGÜNE TERMAL SAĞLIK ŞEHRİ PAMUKKALE

Hazırlayan: Dilşad AKAR / Uzman
Ekonomik Araştırmalar ve Planlama Birimi

SAĞLIK VADİSİ LYKOS

Lykos (Çürüksu) Nehri, Honaz (Kadmos) Dağı eteklerinden doğarak Sarayköy yakınında Büyük Menderes Nehri'ne karışmakta ve Lykos Ovası'nı oluşturmaktadır. Lykos Ovası için "Tanrı'nın cömert davrandığı bölgelerden birisi" denilmektedir. Coğrafi konumu, verimli toprakları, termal suları ve travertenleri ile 500 bin yıldan bu yana medeniyetlere kucak açan Ova, bu deyişin doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Afyon'dan başlayıp Aydın'a kadar ulaşan fay hattına bağlı olarak ortaya çıkan termal sular, Lykos Ovası'nı ve çevresini, hem bir traverten ocağı haline getirmiş hem de bir şifa kaynağı olmuştur. Termal su vadide insanlar tarafından binlerce yıldır tedavi amaçlı kullanılmış ve görkemli hamamlar yapılmıştır.

Lykos Ovası ve çevresinde kurulan Helenistik çağ şehirleri; Hierapolis, Laodikeia, Attuda, Karura, Herakleia Salbace ve Eumeneia kentlerinde tıp bir bilim dalı olarak kabul edilmiş ve bu şifalı ova çağlar boyunca bir sağlık ve tıp merkezi haline gelmiştir.

ANTİK ÇAĞIN TIP OKULLARI DENİZLİ'DE

Bir öğrenim merkezi olan Laodikeia'da, antik dünyanın en ünlü hekimisi olan Herophile'in öğretilerine dayanan, hem su terapisine bağlı tedavileri hem de diğer tedavileri uygulayan, bir tıp okulu Zeuxis tarafından kurulmuştur. Yunan coğrafyacı ve filozof Strabon'un yazılarında anlatıldığına göre bölgenin en önemli antik kenti olan Laodikeia'da bir tıp fakültesi yer almaktaydı ve yukarıda sözü edilen kentlerin tıp doktorları bu fakültede eğitilmekteydi.

Herakleia Salbace (Tavas-Vakıf Köyü) antik kenti, güç tanrısı Herakles adına kurulmuş olmasına rağmen kentin baş tanrısı tıbbın ve sağlığın tanrısı olan Asclepius ve karısı Hygeia'dır. Kentte kabartmalar ve heykeller üzerinde sağlık tanrısı Asclepius ve karısı Hygeia sıkça betimlenmiştir. Bunlarla ilgili olarak antik kentte bir tıp okulunun bulunduğu ve burada antik dünyanın en meşhur hekimlerinin yetiştirildiği belirlenmiştir. Antik kentin tıp alanında çok ileriye gittiği ve antik dönemde burada yetişen doktorların tüm dünyada ün saldıkları tahmin edilmektedir. Bunlarla ilgili kazılar devam etmektedir.

Eumeneia (Çivril-Işıklı) antik kentinde yer alan tıp okulunda teşhis-tanı ve tedavi yoluyla hizmet veriliyordu. Yine elde edilen yazıtlar burada yetişen tıp doktorlarının önemli hizmetler verdiğini göstermektedir.

ROMA'NIN EN ÜNLÜ TEDAVİ MERKEZİ HIERAPOLİS

Hierapolis (Pamukkale, Karahayıt) arkeoloji literatüründe Kutsal Kent olarak adlandırılmaktadır. Roma döneminde kent, kaplıcaları sayesinde önemli bir tıbbi merkez haline gelmiş ve şifa bulmak niyetiyle Anadolu'nun birçok yerinden gelen hastalar burada yaşamalarının sonuna kadar kalmışlardır. Roma Nekropolü (mezarları), çocuklukla bu hastaların mezarlarından oluşmakta ve kültürel çeşitlilik içermektedir. Hierapolis'teki Nymfeum (Antik Çeşme) ve Roma Hamamları, kentin bu özelliği nedeniyle inşa edilmiş ve bu yapılar, günümüze kadar gelmiştir. Bir sağlık turizm merkezi olan Hierapolis'te hamam, yolcuların yıkanarak şehre girmeleri için şehrin dışına inşa edilmiştir.

Karahayıt'ta şimdiki termal yapıların öncüsü sayılacak 1500 yıllık termal bir yapı tespit edilmiştir. MS 4. ve 5. yüzyıllara tarihlenen yapının yuvarlak planlı orta mekânında sıhhi amaçlı kullanılan havuz ortaya çıkarılmıştır. Basamaklı olan havuzun yüzmeye amaçlı değil, tedavi amaçlı kullanıldığı belirlenmiştir. Havuza termal suyun, kırmızı su kaynağından özel kanallarla taşındığı ve kullanılan termal suyun dışarı atılması için kanallar yapıldığı belirlenmiştir. Binanın ısıtılması için Hipokaust sistemi tespit edilmiştir.

Termal yapının içinde insanların tek başına yıkanabilmeleri için bugünkü duşakabinlerin öncüsü sayılabilecek yarım daire formu ve mermer kaplamalı duş yeri, yuvarlak formu üst üste tuğlalardan oluşturulmuş günümüz göbek taşlarının ilk örnekleri sayılabilecek yapı, bu göbek taşına alttan termal su sağlayan pişmiş toprak künk, basamaklı havuzlar, küçük küvet-

ler ve doğal jakuzi bulunmaktadır. Ayrıca termal suyun tesiste uzun süre kullanıldığını belirten traverten mermer tabakası mevcuttur.

Hierapolis ve Karahayıt'ın yanı sıra diğer antik kentlerde de benzer yapılar kurulmuştur. Büyük Menderes Nehri yanında kurulmuş olan Tripolis (Buldan) Antik Kenti'nin kuruluş amaçlarından biri günümüzde Yenicekent Kaplıcaları olarak bilinen termal su kaynaklarından tedavi için yararlanılmasıdır. Yine Sarayköy-Tekke Kaplıcaları olarak bilinen bölgede antik dönemde Karura adında bir kent kurulmuştur. Bu kentin kaplıcalarının sağlık ve tedavi amaçlı olarak kullanıldığı antik kaynaklardan bilinmektedir. Binlerce yıldır bölgemizde bilime dayalı tıp ve termal suya bağlı tedavi uygulanmaktadır.

GÜNÜMÜZÜN SU VE SAĞLIK KENTİ: PAMUKKALE

Günümüzde termal kaynaklara bağlı sağlık turizmi dünyada önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye, jeotermal kaynaklar açısından dünyada ilk yedi ülke arasında yer alırken, Avrupa'da birinci, kaplıca uygulamaları konusunda ise üçüncü sırada yer almaktadır.

Doğa, kültür, kış ve spor gibi turizm çeşitleri ile entegre olabilecek ve önemli destinasyonlar oluşturabilecek kapasiteye sahip olan Bölge; Çardak Beylerli, Buldan Yenicekent - Bölmekaya, Sarayköy ilçesinde Tekkeköy, İnsuyu, Babacık - Kızıldere Bölgesi ve Akköy ilçesi Gölemezli Bölgesi, Kültür ve Turizm Bakanlığınca "Termal Turizm Merkezi" ilan edilmiştir.

Binlerce yıldır bilime dayalı tıp ve termal suya bağlı tedavi uygulayan ve görkemli hamamlar inşa eden Denizli'de, Pamukkale, Karahayıt, Akköy, Yenicekent, Sarayköy arasında uzanan bölge Türkiye'nin en önemli sağlık turizm merkezi olmaya adaydır. Bölgenin termal su sıcaklığı 36°C ile 240°C arasında değişmekte ve kalp, damar sertliği, tansiyon, romatizma, deri, göz, raşitizm, felç, sinir hastalıklarına, uyuz, kaşıntı vb. deri hastalıklarını iyileştirebildiği gibi; ılık içildiğinde ise mide, damar iltihapları ve reyno hastalığının tedavisine de muktedir olduğu bilinmektedir. Bilhassa çamur banyosuyla alınan tedavi ile cildin daha genç ve zinde hale gelmesi mümkün olabilmektedir. Mevcut ve yeni yapılmakta olan uluslararası standartlara sahip tesisler ile bölge sadece ülkemizde değil dünyanın en önemli termal tedavi merkezlerindendir.

Bölgenin termal sağlık turizmi alanında markalaşarak bir turizm merkezi haline gelmesi için tüm yerel kurum ve kuruluşlar el ele vermiş, çalışmalarını bu yöne çevirmişlerdir. Bölgede bulunan modern tıbbi ekipmanlarla tedavi uygulayan kür merkezleri, modern beş yıldızlı oteller, rekreasyon alanları ve halen yapılmakta olan çevre düzenlemeleri ile Pamukkale geleceğin parlayan yıldızı olacaktır.

Kaynaklar

Denizli İl Kültür Turizm Müdürlüğü Web Sayfası.

KARAHAYIT HAMAM YAPISI KAZI ÇALIŞMALARI

Hazırlayan: **Nail UYAR** / Arkeolog
Denizli Müze Müdürlüğü

Karahayit Hamam Yapısı; Phrygia Bölgesinde, Lycos Vadisi Kentlerinden Hierapolis Antik Kenti ile Tripolis Antik Kenti arasında Menandros Nehrinin kuzeyinde ovaya hakim yamaç üzerinde yer alır.

Arkeolojik kazı çalışmaları sonucunda yapının merkezinde etrafı paye, paye başlığı ve arşitravlarla çevrili yuvarlak planlı termal havuz açığa çıkartılmış olup termal havuzun benzeri, İtalya Pompei Antik Kenti, Ankara Caracalla Hamamında kısmen görülmekle birlikte plan tipi yönüyle tek örnektir.

Calidarium bölümü ve bu bölümün altında ısıtmak amacıyla ilk örneklerini İtalya'da Pompei Antik Kenti ve Yunanistan'da Olympia Antik Kenti'nde gördüğümüz hypocaust sistemi tespit edilmiştir.

Hypocaust bölümünde pişmiş toprak yuvarlak sütunlar orta bölümde, pişmiş toprak kare sütunlar kenarlara yerleştirilmekle birlikte taşıyıcı sütunlar arası mesafe antik yazar Vitruviusun belirttiği 1,5 ayak ölçüsüne uymaktadır. Hypocaustun üst örtüsü de 2 ayak ölçüsünde pişmiş toprak plakalarla kaplı olup plakalar üzerine yaklaşık 17 cm kırık tuğla karışımı üzerine mermer kaplamak amacıyla yapılmış zemin döşemesi bulunmaktadır. Pompei Merkez Hamamları ısıtma sistemi, havuzdan şematik kesit ile benzerlik gösteren Hypocaust kısmı yaklaşık %90'lık bölümü sağlam ortaya çıkmış olması yönüyle Lycos Vadisi Kentleri içerisinde arkeolojik kazısı yapılmış en güzel ve korunmuş örneğini temsil etmektedir.

Hamam görevlilerinin bulunduğu mekândaki daire biçiminde alan Lykos Vadisi Kentleri içerisinde arkeolojik kazısı yapılmış tek örnek olup bu alan bakır ya da bronzdan yapılmış kazanların hamamdaki suyun bir kısmını depolamak veya dinlendirmek amacıyla yapılmış olmalıdır. Yapılan arkeolojik kazı çalışmaları sonucunda yapının birinci yüzyıldan yedinci yüzyıla kadar

etkin bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bölge tarihinin aydınlatılması açısından büyük bir öneme sahip olan Karahayit Mahallesi'nde yapılan arkeolojik kazı çalışmaları bölgesinin günümüzde olduğu gibi antik dönemde de sağlık turizmin merkezlerinden biri olduğunu bizlere kanıtlamıştır.

Kaynaklar

Büyükkolancı, M., "Laodikeia Merkezi Hamam 2003-2007 Kazıları ve Sonuçları", (10. Yılında Laodikeia, Ed. C. Şimşek, Ege Yayınları), İstanbul, 2014.
Daşbacak, C., "Lycos Vadisi Hamam Yapıları" (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Konya, 2006.
T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, "24. Müze Kurtarma Kazıları ve 1. Uluslararası Müzecilik Çalıştayı", Ankara, 2016.
Yegül, F., "Antik Çağ'da Hamamlar ve Yıkınma" (Çev.: E. Erten), İstanbul, 2006.
Fotoğraflar için Arkeolog Nail Uyar'a teşekkür ederiz.

GÜNEY EGE'DE

DOĞAYI, TARİHİ,
MAVİ YOLCULUĞU,
MACERAYI

KEŞFEDİN

YAŞLILIK VE İNOVASYON PROJESİ

Hazırlayan: Harun KAPTANER / Uzman
Ekonomik Araştırmalar ve Planlama Birimi

İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı tarafından hazırlanan ve yürütülen, Türkiye’de yaşlıları teknolojiyle buluşturan İst-GETAM (İstanbul Geronteknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi) Projesi (TR10/16/ YNY/0018) hayata geçiyor. Proje, İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından başarılı bulunarak desteklenmesine karar verilmiştir. Proje kısa süre içinde İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinin olduğu Bakırköy Kampüsünde uygulamaya başlayacaktır.

İst-GETAM, üniversite, sivil toplum kuruluşları, hastaneler, kamu kurumları ve özel sektörün katılımıyla gerçekleşen, çağın en önemli gündemlerinden biri olan "yaşlılık ve yaşlanma" konusunda yapılacak çalışmalarla ilklere imza atacak olan bir projedir. Proje kapsamında kurulacak olan merkezin, İstanbul’daki yaşlılara hizmet sunması ve bunu takiben Türkiye’deki diğer şehirlerde benzer merkezlerin kurulmasına öncülük etmesi beklenmektedir.

Projenin hedefi, 65 yaş üstü bireylerin denge, düşme ve hareket gibi sağlık sorunlarına, iletişim, boş zaman aktiviteleri, çalışma ve yaşam alanları ile ilgili sorunlarına teknoloji ve tasarımlar ile tedavi ve rehabilite edici çözümler bulmaktır.

“Projenin hedefi, 65 yaş üstü bireylerin denge, düşme ve hareket gibi sağlık sorunlarına, iletişim, boş zaman aktiviteleri, çalışma ve yaşam alanları ile ilgili sorunlarına teknoloji ve tasarımlar ile tedavi ve rehabilite edici çözümler bulmaktır.”

loji ve tasarımlar ile tedavi ve rehabilite edici çözümler bulmaktır. İst-GETAM, bu konu ile ilgili Türkiye’de yapılan ilk merkez olacaktır. Merkez faaliyete birkaç ay içinde geçecek ve önce çevre ilçelerin ve sonra tüm İstanbul ve Türkiye’nin yaşlı sağlığı ile ilgili sorunlarına çözümler getirmeye çalışacaktır.

Kaynaklar

<http://sabif.istanbul.edu.tr/ist-getam/>
<http://unibas.istanbul.edu.tr/?p=28747>
<http://www.istka.org.tr/content/pdf/YNY.pdf>
<http://www.sabah.com.tr/ekonomi/2016/10/22/emekli-koyleri-icin-ilk-adim-atildi#>

Proje kapsamında merkezin hayata geçireceği faaliyetler şunlardır:

- Yaşlılarda denge, düşme riskleri, kas-iskelet sistemi problemlerinin teknoloji destekli cihazlarla değerlendirilmesi ve rehabilitasyonu, yaşlıların sağlık problemlerinin tespit edilmesi ve öngörülen sorunlara geronteknolojik prevensiyon stratejileri kapsamında önleyici ve iyileştirici yaklaşımların sağlanması;
- Yaşam alanlarındaki çevresel sorunları olan yaşlı bireyler için danışmanlık hizmeti ve inovatif tasarımlarla ergonomik çözümlerin sağlanması;
- Yaşlıların sosyal, mimari, tıbbi ve yaşam içinde gerekli diğer teknolojik araç gereçlerin kullanımı ve günlük yaşam aktiviteleri ile ilgili video bazlı eğitim ekipmanlarının geliştirilmesi ve eğitim verilmesi;
- Yaşlı bakımında bilişim teknolojisi gereksinim ve uygulamalarına yönelik ulusal çapta farkındalık oluşturacak bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi;
- Gerontoloji alanında Multidisipliner Ar-Ge işbirliği ağının oluşturulması.

İsviçre'nin Yaşlanan Toplumu İçin Yeni Mekânsal Çözümü; Urbaging Projesi

Urbaging Projesi; yaşam kalitesi, yaşanabilir kentlerdeki vatandaş ve kentsel çevrelerindeki ilişkiyi belirleyen uygulamalardan biridir. Bu projeye yaşam kalitesini arttırıp vatandaşların refahını yükseltmek gayesiyle kentsel stratejiler geliştirilmektedir. Bu kapsamda; hızla yaşlanan kentler için de yaratıcı çözümler yaşlı dostu kentler sloganı altında toplanmaya başlamıştır. İsviçre'de urbaging kavramı İngilizcede kentsel anlamına gelen urban ve yaşlılığı betimlemek için kullanılan aging kavramının sentezinden oluşan urbaging yaşlanan toplum için sistematik bir kentsel mekân tasarımı ifade etmektedir. Urbaging Projesi, yaşlanan toplum için kentsel mekânlarda inovatif tasarımlar geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu projede, farklı disiplinlerden oluşan bir çalışma grubu sürdürülebilir kalkınma ilkeleri ile yaşanabilir kent tasarımı sentezleyerek hızla yaşlanan toplumunun değişen taleplerinin karşılanacağı bir çerçeve metin oluşturmuştur.

Urbaging Projesi'nde Ticino Kantonu'nun Lugano kenti ve Zürih Kantonu'nun Uster kenti pilot proje olarak seçilmiştir. Pilot proje olarak iki kantonun seçilmesinin nedeni, İsviçre'nin 26 kantonu arasında en fazla ve en az yaşlı nüfusa sahip iki kanton olmalarıdır. 26 kanton içinde Ticino, %21,3 oran ile en fazla yaşlı nüfusa sahiptir.

Zürih Kantonu ise %16,8 oranındaki yaşlı nüfusu ile ülke ortalamasının altındadır. İsviçre genelinde yaşlı nüfus oranı %16 seviyesindedir (Statistical Atlas of Switzerland).

Projenin ilk aşamasında kamusal alanların, kamu hizmetlerinin yeri ve ulaşım sistemi haritalara işlenmiş, daha sonra yaşlı nüfus ile bu kullanımlar karşılaştırılmış ve haritalara nüfus verisi de eklenmiştir. İkinci aşamada yaşlı nüfus ile mülakatlar ve katılım toplantıları yapılarak kamusal alanlara erişimleri, beklentileri değerlendirilmiştir. Yaşlı nüfusun kamusal alanlara erişiminin sağlanması için muhtemel sorunlar ve çözüm önerileri belirlenmiştir. Kamusal alanların dağılımı, en genç ve en yaşlı kimse-lerin nerede yaşadığı, toplu taşıma araçlarıyla kamusal alana ulaşım, yaşlıların boş vakitlerinde kamusal alanı nasıl değerlendirdikleri, kamusal alanların sosyalleşme ve erişim açısından uygunluğu, kamusal alanların yeterliliği, geliştirilecek

projeler için hangi projenin kentsel mekân yaratmaya uygun olup olmadığı ekseninde gerçekleştirilen araştırma sorularıyla birlikte başta yeşil alan ve parklar olmak üzere, meydanlar, yaya yolları gibi tanımlanmış mekânlardan talepler elde edilmiştir. Belediyelerin, planlama gruplarının ve yaşlı nüfus beklentilerinin görüşleri temel plan kararlarını oluşturmuştur.

Urbaging Projesi'nde, diğer yaşlı dostu kentler içinde kamusal alanların mekân kalitesini arttırmak için uygulanabilir kriterler listesi belirlenmiştir. Buna göre yaşlılar için tasarlanan kent herkes için kettir. Yaşlılar, projelerin ve önceliklerin tanımında aktif bir konumdadır ve yaşlılar ile birlikte tasarlanmalıdır. Kentsel yönetim aktörlerinin, yaşlıların ihtiyaçlarını düşünerek gerçekleştirdiği uygulamalar (sağlık hizmetleri rekreasyon alanları, toplu taşıma) diğer insanlara da faydalı olarak kentte yaşayanların yaşam kalitesini arttırmalıdır. Şehrin farklı tüm alanlarına toplu taşıma yolu ve güvenli yaya yolları ile erişim sağlanabilmelidir. Kamusal alanlara ulaşım da mimari engeller kaldırılmalı, uygun yaya yolları tasarlanmalıdır. Kamusal alanlar ve kent sistemi içerisinde bağlantılar iyi bir şekilde konumlandırılmalıdır. Bağlantılar yaya geçişini ve yayaaların dinlenmek maksadıyla vakit geçireceği uygun ve güvenli alanlar olmalıdır.

Kaynaklar

Erol, Cansu (2015). Refah Devletlerinin Yaşlanan Kentlerine Sosyal ve Mekansal Yeni Çözüm Arayışları; İsviçre Örneği. Yaşlı Dostu Kentler Sempozyumu (s. 88-99). Bursa: Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

GÜNEY EGE, TRAVEL TURKEY İZMİR FUAR'INDA TANITILDI

TRAVEL TURKEY
İZMİR
2016

Ajansımız, turizm sektörünün en önemli buluşma noktalarından biri olan Travel Turkey Fuarı'na, Aydın Denizli ve Muğla illerinin turizm potansiyelini ulusal ve uluslararası boyutta tanıtmak amacıyla bu yıl üçüncü kez katıldı.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde 8-11 Aralık 2016 tarihlerinde onuncu kez düzenlenen ve Fuar İzmir Gaziemir’de gerçekleştirilen fuara, bu yıl 36 ülkeden ve Türkiye’nin 60 ilinden toplam 1179 turizm temsilcisi kurum, kuruluş ve firma katılım sağladı.

Ajansımızın tahsis ettiği stant alanında başta Denizli ve Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri olmak üzere Pamukkale Belediyesi, Didim Ticaret Odası, Marmaris Ticaret Odası, Milas Ticaret Odası, Bodrum Yarımadası Tanıtma Vakfı (BOYTAV) ile Didim, Kuşadası ve Pamukkale TÜRSAB Bölgesel Yürütme Kurulları katılım sağlayarak bulundukları destinasyonların tanıtımını gerçekleştirdiler.

Muğla Valisi ve Ajansımız Yönetim Kurulu Başkanı Amir  i ek, Denizli Valisi Dr. Ahmet Altıparmak ve Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Zolan’ın ağırlandığı stant alanı pek çok ziyaretçinin de ilgi odağı oldu. Bunun yanında Sinop Valisi Hasan İpek de stant alanında ağırlandı.

Fuarda, seyahat acenteleri, tur operatörleri, iş ve kongre turizmi, bakanlıklar, konsolosluklar, oteller, tatil köyleri, yat ve kruvaziyer turizmi / marina, uluslararası turizm otoriteleri ve borsaları, kafe ve restoranlar, aktif ve macera turizmi, belediyeler, bankacılık ve sigorta firmaları, kültür turizmi, valilikler, il kültür ve turizm müdürlükleri, dalış okulları, spor turizmi, kalkınma ajansları, havayolları, turizm teknolojisi, turizm birlik ve dernekleri, kafe, bar, otel ekipmanları firmaları, turizm taşımacılığı, turizm medyası, eğitim turizmi, bilgi ve enformasyon teknolojileri, medikal kuruluşlar ve sağlık kuruluşları yer aldı.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının öncülüğünde gerçekleşen fuarda düzenlenen 2. Uluslararası Gastronomi Turizm Kongresi’nde ise, dünyanın önde gelen gastronomi ve turizm uzmanları bir araya gelerek Ege kültürünün gastronomi ile ilişkisi ve bu ilişkinin bölge turizmine etkisini tartıştılar.

8-11 Aralık 2016 tarihlerinde onuncu kez düzenlenen ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde Fuar İzmir Gaziemir’de gerçekleştirilen fuara, bu yıl 36 ülkeden ve Türkiye’nin 60 ilinden toplam 1179 turizm temsilcisi kurum, kuruluş ve firma katılım sağladı.

DENTUROD Başkanı Gazi Murat ŞEN ile dergimizin bu sayısında gerçekleştirdiğimiz röportajda, antik çağdan bugüne termal cenneti Denizli’de sağlık turizminin dünü bugünü üzerine konuştuk. Termal turizmde bir marka şehir olan Denizli’nin tarihi ve doğal güzellikleriyle, medeniyetlerin buluşma noktasından mitolojik hikâyelerle sohbetimizi taçlandırdık.

Röportaj: Hafize Dilek KELEŞ / Uzman / Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi

Berna AYKÖSE / Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu / Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi

DENTUROD ile ilgili bilgi verebilir misiniz?

1992 yılında kurulan DENTUROD, 25 yıldır Denizli’deki turizm sektöründeki işletme sahiplerine sektördeki güncel bilgilerin verilmesi, turizm ile ilgili yeni yönetmeliklerin, kanunların aktarılması, birlik ve beraberlik içinde hareket edilmesi için kurulmuş, yönlendirici vasfı olan bir dernektir. Türkiye Otelciler Federasyonu (TUOFED) Yönetim Kurulunda da temsil ediyoruz.

58 üyesi olan Derneğimizin ilk kurucularındanım, son 3 yıldır da başkanlığını yürütüyorum. Üyelerin hepsi Denizli’de yatırım ve işletme belgesine sahip tesislerdir.

DENTUROD’un hâlihazırda yürüttüğü ve gelecekte yapmayı planladığı çalışmalar nelerdir? DENTUROD’un bölgedeki rolü için nasıl bir gelecek öngörüyorsunuz?

Sivil Toplum Kuruluşu olarak sektörün beklentilerini, ihtiyaçlarını, alınması gereken önlemleri aktarıyoruz ve sektördeki girişimcilerle kamu arasında bir köprü rolü görüyoruz. Sektörün görüşlerini ilgili dosyalar halinde Bakanlığa iletiyoruz. Bölgemizdeki tesislerin ülkemizde yapılan tüm fuarlara iştirak etmesini sağlıyoruz. Stant alımı ile tüm turizm sektörü temsilcilerini fuar alanına topluyoruz ve bölgedeki turizm değerlerini en iyi şekilde tanıtmaya çalışıyoruz. Yurtdışı fuarlarda da Bakan-

lığın bize tahsis ettiği stantlarda Pamukkale, Karahayıt Bölgesi ve Laodikeia en iyi şekilde tanıtılıyor.

Yine Denizli içerisinde açılacak olan yatırım halindeki tesislere giderek onların sorunlarına yardımcı olmak, doğru çözüme yönlendirmek ve doğru yatırımlar yapmasını sağlamak da Derneğimizin sorumlulukları arasındadır. Aynı zamanda Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan sınıflandırma çalışmalarına katılıyoruz.

“Termal İyi Gelir Projesi”nden bahsedebilir misiniz?

DENTUROD olarak, 2015 yılında turizmdeki daralmayı öngördük. Pamukkale, %95 yabancı misafir ağırlayan bir bölge, 2016 yılında

yabancı turistte düşüş görülürken daralmanın etkisini azaltmak ve yerli turisti çekebilmek için kampanya başlattık. Bu kampanyaya termal otellerimizin tamamı katıldı. "Termal İyi Gelir" diyerek tüm vatandaşlarımızı Denizli'ye davet ettik.

Kampanya, Denizli ve civarında billboardlarla, duvar ve gazete ilanlarıyla, sosyal medyayı kullanarak yapıldı. "99 TL den başlayan fiyatlarla sabah kahvaltısı, açık havuzlar, akşam yemeği ve termal havuzlardan yararlanabilirsiniz" diyerek bu kampanya ile yerli misafirlerin sayısının arttığını gördük. Pamukkale, görülmesi gereken nadide yerlerden bir tanesi olarak dünya literatürüne geçmiş bir yer. Burada "anılarınızı sosyal medyada paylaşın ve görenler gelsin" dedik. Bu kış döneminde de kampanyanın ikinci etabına başlıyoruz. Bu kez, daha önce ulaşamadığımız illere, ilçelere ulaşma hedefimiz var. Pamukkale ile vatandaşlarımızı kaynaştırıcı bir rol oynamayı ve termal tatil denilince akıllara Pamukkale'nin gelmesini istiyoruz.

Hafta sonları özellikle Pamukkale'de yer bulmak bile artık zorlaştı. Sebebi uygun fiyata orda iyi bir tatil geçirmelerini sağlıyoruz. Bunu hafta içine de yayarak Pamukkale ve Denizli'nin iç piyasadan alacağı payı yükseltme gayreti içinde olacağız. İç pazardaki bu farkındalığı iyi bir şekilde sağlayabilirsek, dış pazardan kaynaklanan bu daralmalarda sektörün daha az etkilenmesini sağlayabileceğimizi düşünüyoruz. Çünkü Türkiye'deki istihdamın %7'sini, %8'ini turizm karşılıyor. Dernek olarak sosyal bir görevimiz de var, hiçbir çalışanımızın işsiz kalmasını istemiyoruz. Buradaki kapasitenin düşmesi onların da işlerini etkileyecektir. Turizm, diğer birçok sektörü doğrudan etkileyen bir sektör ve turizmdeki

2016 yılında yabancı turistte düşüş görülürken daralmanın etkisini azaltmak ve yerli turisti çekebilmek için kampanya başlattık.

DENTUROD Başkanı Gazi Murat ŞEN

daralmadan Bölgemizde istihdamın etkilenmemesi için elimizden geleni yapıyoruz.

Antik çağdan bugüne termal cenneti Pamukkale'nin öyküsünü bir de sizden dinlesek...

Antalya'ya gelen misafirlerin tamamı, deniz-kum-güneş için; İstanbul'a gelenler ise kültür için

geliyor. Türkiye'de iki bölge var ki, bu bölgeler içinde hem tarihi hem de doğal güzellikleri barındırıyor: Kapadokya ve Pamukkale. Pamukkale'nin ayrıca bir şansı daha var; Pamukkale ve Hierapolis, dünyada UNESCO Kültür Mirası listesinde hem doğal hem tarihi kültür varlığı olarak tescil edilmiş 29 yer arasında yer alıyor.

Laodikeia ise, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan ve inanç turizmi açısından da önemli bir yer. İncil'de geçen Küçük Asya'nın 7 ünlü kilisesinden birinin bu kentte bulunması, Hristiyanlığın burada ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Hristiyanlığın ilk kiliselerinden biri olan bu kilise restorasyonla kültür turizmine kazandırıldı. Bir Hristiyan, eğer Efes ve Laodikeia'yı ziyaret ederse hacı oluyor, bu merkezler hac turizmi destinasyonları arasında yer alıyor.

Ayrıca Pamukkale - Hierapolis'te İsa'nın 12 havarisinden biri olan Aziz St. Philippus'un mezarı bulunmakta. St. Philippus, Pamukka-

le'de Sezar'ın askerleri tarafından kızıyla birlikte öldürölüp din şehidi olmuştur. Dolayısıyla Hristiyanlar için önemli bir bölgedir. O unsurların da çok iyi tanıtılarak Efes bölgesiyle birlikte yabancı turist çekmesi mümkün görünmekte.

Bu açıdan aslında Pamukkale için sıfırdan bir marka yaratmıyoruz. Zaten dünyanın bildiği bir değer var elimizde. Biz yanına ufak tefek değişiklikler, küçük güzellikler katarak bölgenin daha fazla tercih edilmesini sağlayacağız. Pamukkale evrensel bir turizm ögesi, herkesin bildiği bir değer. Roma da Dilek çeşmesine para atmadan gelinmediği gibi, misafirlerimizin "ben de Türkiye'ye gitmeliyim, Pamukkale'yi görmeliyim, antik havuzuna girmeliyim, travertenlerde dolaşmalıyım" diye düşünmesi ve bunları sosyal medyada paylaşması da çok önemli.

Sizce Denizli sahip olduğu termal turizm potansiyeli yeterince değerlendiriliyor mu? Bu konuda öngördüğünüz eksiklikler veya geliştirmeye açık yönler neler? Termal Turizmde bir marka şehir Denizli olarak sağlık turizminin ve termal turizmin desteklenmesi anlamında neler yapılmakta ve neler yapılabilir?

Pamukkale Bölgesi termal kaynakları, gerek mineral açısından gerek sıcaklık açısından çok zengin ve eşsiz bir potansiyele sahip. Sarayköy'de çamur, Pamukkale'de beyaz su, Karahayıt'ta kırmızı su, tedavi amaçlı bulabileceğiniz termal değerler, üçünü bir anda alabileceğiniz tedaviler.

Pamukkale'ye gelen misafirlerin yarısı günübirlik gelip gidiyor. Biz yıllardır bundan şikâyetçiydik. Nasıl kalış sürelerini artırabiliriz? Bunun da yolu burada insanları daha

Laodikeia, ipek yolundaki geçiş noktasıdır. Hierapolis de bir de termal tedavi merkezi haline gelmiştir. Suya yakın olduğundan ve suyun tedavi edici özelliğinden dolayı bu iki tarihi kent birbirini destekler şekilde oluşmuştur.

fazla vakit geçirecekleri yerlere kanalize etmek. En kolayı da yerli misafiri buraya çekerek, kalış sürelerinin uzun olmasından dolayı bundan faydalanmak çünkü yerli misafir en az 2 gün kalıyor. Misafirin Denizli'de sıkılmadan 4-5 gün geçirmesi mümkün. O sırada tedavi edebilmesi mümkün.

Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon hastanesi bölge için çok önemli. Bölgedeki

turizmi geliştirmek, kalış sürelerini artırmak istiyorsak, Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon hastanesinin biran önce temelinin atılması ve çok geç olmadan bitirilmesi lazım. Bu proje tamamlanınca hem ayakta hem yatışlı hem de otellerde konaklayarak tedavi olacak olan onlarca hasta Denizli'ye, Pamukkale'ye gelecek. Pamukkale'de yolların yapımı, alt yapı ve üst yapı anlamına epey mesafe kaydedildi, bisiklet yolları yapıldı, bir kent ormanı projesi var. Geçmiş dönemlerdeki köhne Karahayıt algısından ziyade daha modern bir yer ortaya çıkacak. TOKİ'nin yaptığı kentsel dönüşüm de var orda. Denizli-Pamukkale arası ışıklandırma ve ağaçlandırmayla bir turizm yolu yapıldı. 2-3 yıl sonra, 2015 yılında 2 milyon yerli ve yabancı turist ağırlayan Denizli'nin rakamlarının çok daha artacağını umuyoruz.

Denizli'deki medeniyetlerin buluşma noktası olan antik kentlerin sizce kente kattıkları neler?

Laodikeia, bir alışveriş şehri. İyi döneminde yaklaşık 150 bin kişinin yaşadığından bahsediliyor. Anadolu'nun çoğu şehrinde olmayan büyüklükte biri 8 bin diğeri 12 bin kişilik 2 tane büyük tiyatro var. 25 bin kişilik hipodromu var.

Su yönetimi ile ilgili bir kanun olan bu şehir, su satarak yerel yönetimine ciddi anlamda kazanç sağlamış ve Roma'dan destek almadan yapılmış. Laodikeia, ipek yolundaki geçiş noktasıdır. Hierapolis de bir de termal tedavi merkezi haline gelmiştir. Suya yakın olduğundan ve suyun tedavi edici özelliğinden dolayı bu iki tarihi kent birbirini destekler şekilde oluşmuştur. Ayrıca Tripolis de var. Bu kentler bir geçiş güzergâhı içindeki büyük noktalar olmuştur.

Tarih anlamında denizi çok zengin bir bölge, birçok hikâyemiz var; ancak en büyük eksikimiz, bu tarihi mekanları mitolojik hikayelerle besleyemiyoruz. Antik kentlere gelen kişi tarihi yapılarla beraber, bu yerlerin hikâyesini görmeli. Bu kentlerde haftanın belli günlerinde ve saatlerinde görevli olacak profesyonel rehber olmalı. Gelen turistleri bu programa göre rehberlere yönlendirebiliriz, hikâyeler aktarabiliriz. Böylelikle döndüklerinde insanların anlatacak hikayeleri olur.

Örneğin, Laodikeia'da en iyi dokuma yaptığını iddia eden kadının hikayesi var. Bu kadının iddiası, dokuma tanrıçasının kulağına gidiyor ve insan suretinde geliyor kadının yanına. "En iyi dokumaları ben yaparım demişsin" diyor, kadın da "evet tanrıdan bile iyi yaparım" diye karşılık veriyor. Yarışalım diyor tanrıça. Tabii tanrı ile bir faninin bir olması mümkün değil, kadın yeniliyor. Ve tanrıça diyor ki kadına, "mademki sen en iyi dokumacı olduğunı söylüyordun, seni bundan böyle örümcek haline getiriyorum, artık sen ne dokursan doku diyor."

Dünyada değişen sağlık trendleriyle termal turizmin giderek önem kazanan bir turizm dalı olduğu düşünüldüğünde, Pamukkale'yi ve Karahayıt Kaplıcaları'nı nasıl bir gelecek beklemekte?

Termal turizm, devlet politikalarıyla da desteklenen en önemli turizm dallarından biri... Dünyaya baktığımızda termal turizmden aldığımız pay çok düşük. Binlerle ifade edilen bir rakamda; Almanya, Polonya gibi ülkelere baktığımız zaman çok talep görüyor. Almanya'nın termalden kazandığı rakam çok ciddi ve kaynaklar olarak bakıldığında bizim kaynaklarımız mineral ve sıcaklık açısından çok daha

Termal turizm, devlet politikalarıyla da desteklenen en önemli turizm dallarından biri... Dünyaya baktığımızda termal turizmden aldığımız pay çok düşük.

zengin, ama termal turizm yapabilmek için biraz altyapıyı iyileştirmek gerekiyor.

Pamukkale ve Karahayıt'ın diğer bir avantajı ise termal imkanlara eşlik eden bir doğa, bir kültür mirasına sahip olması. Kişi tedavi olmaya geldiğinde vaktini de geçirebileceği yerler var. Bizim bunu biraz daha işleyerek ve tanıtarak termal turizm hareketini hızlandırmamız gerekiyor.

Denizli'de keşfedecek çok şey var, sizce bunlar neler?

Pamukkale, Hierapolis, Laodikeia, Tripolis antik kentlerini keşfetmek, Denizli kebabını tatmak lazım. Denizli içinde çok büyük güzel parklarımız var, kesinlikle görülmesi gerekir. Denizli'de muhteşem bir teleferik, Buldan'da çok güzel bir çarşı var. Babadağ'da, birçok yayla var. Keloğlan Mağarası ve Kaklık Mağarası da var. Bunlar, şehre çok yakın, kolay gidilebilecek uzaklık-taki noktalar. Yakın coğrafyada, Afrodisias ve Efes gibi kültür turizmi merkezleri de var. Ayrıca, Denizli Kayak Merkezi de hizmete girdi. Yakın bölgeden de bu merkeze talep olacağına inanıyoruz.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm Fakültesi'nin ev sahipliğinde ve Güney Ege Kalkınma Ajansı işbirliğinde, Muğla'daki yerel STK'lar, yerel sponsorlar ile yerel bir turizm acentesi'nin katkılarıyla, Bodrum'da 20-23 Ekim 2016 tarihlerinde 17. Ulusal Turizm Kongresi gerçekleştirildi.

İlk defa 1990 yılında yapılan, her yıl Türkiye'de değişik üniversitelerde düzenlenen turizm alanının en köklü kongresi, akademi ve turizm sektörünü bir araya getirirken bu yıl kongreye 61 üniversiteden 300'ün üzerinden öğretim elemanı ve turizmci katıldı. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ozan

Bahar'ın yürütme kurulu başkanı olduğu kongrenin en önemli özelliği "Akademi ve Sektör"ü bir araya getirmiş olması.

17. Ulusal Turizm Kongresi'nin açılışına Muğla Valisi Amir Çiçek, Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürü İrfan Önal, Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Dr.

Osman Gürün, Bodrum Kaymakamı Dr. Mehmet Gödekmerdan, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü Prof Dr. Mansur Harmandar, İl Garnizon Komutanı Albay Yavuz Özfidan, Muğla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü İlyas Sarıyerli, Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) Başkanı Osman Ayık, TÜRSAB Yönetim Kurulu Üyesi Murat Tonbul, TUREB Başkanı Zeki Apalı, TÜRSAB Bodrum Bölgesel Yürütme Kurulu Başkanı Sevinç Gökbel, BESİAD Başkanı Emre Köroğlu, BODER Başkanı Halil Özyurt, CHP Bodrum İlçe Başkanı Recai Seymen ile çok sayıda akademisyen ve turizmci katıldı.

Muğla Valisi ve GEKA Yönetim Kurulu Başkanı Amir Çiçek yaptığı açılış konuşmasında; yemyeşil doğası, masmavi suları, bakir koyları, güvenli ortamı ile dünyaca ünlü destinasyonlara sahip olan Muğla'nın gelecek yıllarda daha fazla turiste ev sahipliği yapacağına inandığını söyledi.

Ancak deniz, kum, güneş turizminin dışına çıkarak alternatif turizm çeşitliliğine odaklanılmasının önemine değinen Vali Çiçek, acil olarak turizm master planının da hazırlanması gerektiğini de belirtti.

Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı ve GEKA Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Osman Gürün ise, turizm sektörünün sorunlarına dikkat çekerek, master turizm planının yapılmasının önemini vurguladı. "Muğla ve Antalya gibi turizm bölgelerinin deniz kum güneş turizmine mahkum edilmemesi gerektiğini belirterek turizmin yılın 12 ayına yayılması gerektiğini söyledi.

Protokol konuşmalarının ardından sektör ve akademi açılış konuşmaları ve açılış oturumuna geçildi. Kongre dönem başkanı Prof Dr.

Ülke turizminin önündeki sorunları ve çözüm önerilerini tartışarak hem reel sektöre hem de akademik çalışmalara katkı sağlayan 17 Ulusal Turizm Kongresi'nde, 5 bilimsel oturumda akademisyenler 148 bildiri sundular.

Orhan İçöz'ün başkanlığında gerçekleştirilen açılış oturumuna, GEKA Genel Sekreter Vekilimiz Özgür Akdoğan, Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) Başkanı Osman Ayık, TÜRSAB Yönetim Kurulu Üyesi Murat Tonbul, TUREB Başkanı Zeki Apalı ile Oxford Brookes Üniversitesi'nden akademisyen Prof. Dr. Levent Altınay iştirak etti.

Yurt içindeki yükseköğretim kurumlarının etkinliklerine bilimsel katkı ve danışmanlık sağlamak, saygın bir bilimsel toplantılar dizisi oluşturmak ve turizm alanındaki

makale çalışmalarını teşvik etmek amacıyla düzenlenen Ulusal turizm Kongresi, Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinin başta Turizm Fakülte ve Yüksekokulları olmak üzere; diğer sosyal bilimler alanındaki bölümlerden akademisyenleri ile ülke ve bölge turizminin önemli isimlerini bir araya getirdi.

Ülke turizminin önündeki sorunları ve çözüm önerilerini tartışarak hem reel sektöre hem de akademik çalışmalara katkı sağlayan 17 Ulusal Turizm Kongresi'nde, 5 bilimsel oturumda akademisyenler 148 bildiri sundular.

TIBBİ AROMATİK BİTKİLER ve MUĞLA

Hazırlayan: Mehmet SERT / Uzman
Muğla Yatırım Destek Ofisi

Tıbbi ve aromatik bitkileri, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO); hastalıkları önleyen, insan sağlığını koruyan ve tedavi amaçlı ilaç sağlayan bitkiler olarak tanımlamaktadır. Modern tıp öncesi özellikle doğu coğrafyasında çok eski yıllardan bu yana bitkiler şifa kaynağı olarak insanoğlu tarafından kullanılmıştır. Kıtalar arasında yer alan ülkemiz coğrafyası, bitki çeşitliliği açısından avantajlı bir konuma sahiptir. Bitki çeşitliliği açısından zengin olan ülkemiz florasında 3 bin çeşidi endemik olmak üzere 10 bin çeşit bitki bulunmakta olup, bu rakam yaklaşık bütün Avrupa coğrafyasına eşdeğer durumdadır. Muğla ili bitki çeşitliliği açısından ülkemizde en önde gelen iller arasındadır. Bunun başlıca nedenleri; Akdeniz ve Ege Bölgesi arasında geçiş ikliminde yer alması, bol yağış alması, bozulmamış doğası, yüz ölçümünün üçte ikisinin ormanlarla kaplı olması, sanayi kirliliğine maruz kalmış olmaması olarak gösterilebilir. Ülke genelinde var olan

Dünyada ticareti yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin yaklaşık olarak yarısının gıda, dörtte birinin kozmetik ve dörtte birinin ise ilaç sanayinde kullanıldığı öngörülmektedir.

3 bin adet endemik bitki çeşidinin tamamının Muğla ilinde bulunduğunu söylemek mümkündür.

Dünyada ticareti yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin yaklaşık olarak yarısının gıda, dörtte birinin kozmetik ve dörtte birinin ise ilaç sanayinde kullanıldığı öngörülmektedir. En çok katma değerli alan ilaç sanayi, en az katma değerli alan gıda sanayi olsa da,

kullanım miktarı da göz önünde bulundurulduğunda en nitelikli pazarın kozmetik sanayiinde olduğunu söylemek mümkündür.

Muğla ilinde başlıca tıbbi ve aromatik bitkileri; sıgla, defne yaprağı, kekik, adaçayı ve laden yaprağı, bununla birlikte; sandal, kantaron, papatya, nergis, lale, ekinezya, yasemin, zambak, menekşe, gül, manolya, yabani mersin, turuncgil kabuğu, turuncgil çiçeği ve zeytin yaprağı olarak söylenebilir. Aşağıdaki tabloda Muğla Orman Müdürlüğüne 2015 yılı için kayıt altına alınmış doğadan toplanan bitki miktarları yer almaktadır. Ancak kayıt dışılık nedeniyle bu rakamların üzerinde toplama olduğu da bilinmektedir.

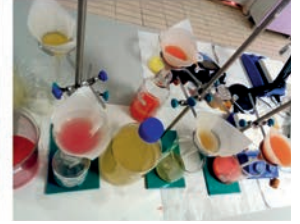
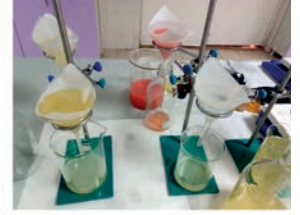
Bitki Türü	Toplanan Miktar(ton)
Defne	642
Kekik	469
Adaçayı	260
Laden Yaprak	131

Kekik ihracat içerisinde en önemli kalemdir ve ülkemiz, dünya kekik ihtiyacını karşılamada ilk sırada yer almaktadır. 2016 yılı rakamlarına göre ülkemizin kekik ihracatı 60 milyon dolar seviyesinde olup, yaklaşık 15 bin ton kekik ihracatı yapılmıştır. Kekik üretiminin %90'ını kültür yetiştiriciliği ile Denizli ilimiz karşılamaktadır. Muğla ilinde ise kekik daha çok doğadan toplanmaktadır. Kekik ihracatı en çok yapılan ülkeler sırasıyla ABD, Almanya, Polonya, Hollanda, İsviçre'dir.

Diğer bir ticari değeri olan ürün ise defne yaprağıdır. Yine en önemli ihracatçı konumda olan ülkemiz, 2016 yılı rakamlarına göre 12,5 bin ton defne yaprağı ihraç ederek 36 milyon dolar gelir elde etmiştir. Başlıca ihraç ülkeleri sırasıyla Vietnam, ABD, Polonya, Almanya ve Japonya'dır.

Tıbbi ve aromatik bitkilerin değerli ham kısımları drog şeklinde satılmakla birlikte, bu ürünlerin uçucu yağları alınarak da daha yüksek katma değerli satılabilmektedir. Uçucu yağlar pazarında ülkemiz 2016 yılında 40 milyon dolar ihracat gerçekleştirmiş iken, 25 milyon dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Tıbbi ve aromatik bitkiler sektörünün tüm ihracatı yıllık yaklaşık 200 milyon dolara ulaşmaktadır.

Tıbbi ve aromatik bitkilerin sürdürülebilirliğini sağlamak adına doğadan toplamanın sıkı denetim altında yapılması gereklidir. Ekonomik değeri yüksek bitkiler tespit edilip, bu bitkilerde kültür yetiştiriciliğine yönlendirme yapılmalıdır. Tıbbi ve aromatik bitki yetiştirmek isteyen çiftçilere teknik yardım ve danışmanlık sağlanmalı, istenen kalite ve standartlarda üretimin yapılabilmesi için düzenli eğitimlere yer verilmelidir. Ayrıca tıbbi ve aromatik bitkilerin insan sağlığı

ğında kullanımına dikkat edilmeli, bilinçsizce kullanımın önüne geçilmelidir.

Muğla İlinde Başarılı Bir Örnek

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Kozmetik Ürünler Uygulama ve Araştırma Merkezi, ülkemizde konusunda ilk bilim merkezi olarak 3 yıldan bu yana faaliyetini sürdürmektedir. Merkezin kurucusu Prof. Dr. Nazan Demir öncülüğünde ar-ge, üretim ve marka çalışmaları hızla devam etmekte olup, bu merkeze ait ilgili Bakanlıklardan onaylı cilt bakım ürünleri, parfümler ve bitkisel çaylardan olmak üzere 30 adet üretim iznine sahip ürün bulunmaktadır.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Kozmetik Ürünler Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin 2015 yılında Ajansımızın ilan etmiş olduğu "Üretim ve Ticaret Altyapısının

Geliştirilmesi Mali Destek Programına" yapmış olduğu proje başvurusu başarılı bulunmuş ve mali destek almaya hak kazanmıştır. Bu proje, Muğla Yerkeseik mahallesinde Muğla-Marmaris ana-yolundan 7 km içeride 25 dekar büyüklüğünde bir alanda, 600 m²'si serada olmak üzere tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimi yapılacağı bir üretim merkezi niteliğindedir. Bununla birlikte bu merkezde kurutma, ekstrakt işlemleri yapılacak olup, aromatik yağ, cilt bakım ve parfüm ürünleri üretilecek ve satışa sunulacaktır. Aynı zamanda bu merkezde eğitim faaliyetleri de yapılacak olup; kozmetik, eczacılık, tıbbi ve aromatik bitkiler bölümünden öğrencilere yönelik uygulamalı eğitimlerin yapılması söz konusudur. Kasım 2018'de faaliyete geçmesi planlanan bu merkezin Muğla iline yakışır bir örnek uygulama olacağını tahmin etmek zor değildir.

Muğla ili, sağlık turizmi ve botanik turizmin entegre edilebileceği gerekli ortam koşullarına sahiptir. Yakın gelecekte Muğla ilini; tıbbi ve aromatik bitkilerin sürdürülebilir bir şekilde yetiştirildiği ve bu bitkilerden elde edilen yüksek kalite standartlarına sahip ürünlerin sağlıklı yaşam merkezlerine sunulduğu, ar-ge niteliğine ve marka değerine sahip ürünler üreten tesislerin yaygınlaştığı bir il olarak görmemiz çok olasıdır.

DENİZLİ'NİN EN BATISINDAKİ CEVHER KALE

Hazırlayan: Denizli Yatırım Destek Ofisi

Eşsiz manzarası ile İnceğiz Kanyonu'nun, hem göze hem de damağa hitap eden Kale Biberi'nin memleketi... Birbirinden farklı medeniyetlere kucağını açmış, yüzyıllardır değişmeyen bir yerleşim adresi... Gücünü doğal ve kültürel zenginliklerinden alan Denizli'nin Kale ilçesi.

Doğusunda Tavas, güneydoğusunda Beyağaç, güneyi ve batısında Muğla, kuzeybatısında Aydın (Karacasu ve Bozdoğan) ile komşu, Denizli'ye 68 kilometre, Muğla ilineyse 76 kilometre uzaklıktaki Kale, adına yakışır bir biçimde çevresine hakim bir coğrafyada bulunmaktadır. İlçe merkezinin rakımı 1.050 metredir. İlçe arazilerinin rakımıysa 400 ila 1.400 metre arasında değişmektedir. Akdeniz iklimine sahip ilçe Akçay, Yenidere Çayı ve Küfrekdere Deresi gibi akarsular tarafından beslenmektedir. Kale Merkez ve

Karaköy Mahallesi Tavas Ovası'nın devamında ve ova niteliğindeyken geri kalan tarım arazileri dağlık ve meyilli kıraç arazilerden oluşmaktadır.

Yöre halkının geçim kaynağı genel itibari ile tarıma ve doğal kaynaklara dayanmaktadır. Tarım arazileri ve sulama imkânlarına dair zorluklar ilçenin ekonomik ve tarımsal faaliyetlerini zaman zaman kısıtlayabilmektedir. Buna rağmen bereketini esirgemeyen toprak işlenmekte, başta tütüncülük olmak üzere meyvecilik, sebzecilik, hay-

vancılık, seracılık ve orman işçiliği yapılmaktadır. Sanayi varlığından da söz etmek mümkün olan ilçede çeşitli tarıma dayalı sanayi firmaları ve bir de hazır beton imali firması bulunmaktadır.

Kale, yeryüzünde olduğu kadar yer altında da zenginliklere sahiptir. Öyle ki: Türkiye genelindeki 4.5 milyon ton mangan rezervinin yaklaşık % 90'ının Kale ve komşusu Tavas ilçelerinde bulunduğu bilinmektedir. Üstelik, Kale'nin tek yer altı zenginliği mangan de değildir; ilçede kalorisı 3.500 ile 6.200

arasında değişen nitelikte kömür sahaları bulunmaktadır.

Tarım veya doğal kaynaklara dayalı ekonominin hâkim olduğu, ekonomisini birkaç sektöre bağımlı yapıdan kurtarıp henüz çeşitlendirememiş, genç nüfusu dışarıya göç veren ilçelerden biri olan Kale'nin mevcut zenginliklerini kullanarak ve içsel potansiyelini harekete geçirerek büyümesi ve kırsaldan kent istikametinde gerçekleşen nüfus hareketinin azalması umut edilmektedir.

Ekonomik gelişime katkı sağlayabilecek mevcut zenginliklerden belki de en lezzetlisi: Kale Biberi.

Kale'den bahsedip meşhur biberinden bahsetmemek mümkün

değildir. Kale ilçesi haricinde bir yerde yetişemeyen Kale Biberi'nin alametifarıkası sıradan bir bibere oranla 6 kat daha fazla kalsiyum içermesidir. Bu özel biber sadece Kale ilçesi (Alanyurt Demirciler, Gökçeören, Habibler, Özlüce köylerini kapsayan Akçay Havzası) ve mahalleleri ile sınırlanmış bir coğrafyada yetişebilmektedir. Başka yerlerde de yetiştirilmeye çalışılmıştır ancak ayırt edici özellikleri kaybolmuş, verimi azalmıştır. Bir başka deyişle bu lezzetli biberler doğanın Kale'ye, özellikle de Akçay Havzası'na armağanıdır. Akçay Havzası biber yetiştirilmesindeki başarısını sahip olduğu mikroklimaya borçludur zira ılık ve sıcak mevsim sebzesi olan Kale Biberi soğuğa karşı oldukça hassastır. Yetiştirilmesi esnasında sıcaklık sıfırın altına düştüğünde bitki ölmemektedir.

Yuvarlak biber tipindeki Kale Biberi kalın eti ve ortalama 125-150 gram ağırlığı ile önce görüntüsüyle dikkat çekmektedir. Gözenekleri fazla kurutmaya elverişli, yağ oranı iyi, rengi saman sarısı hafif yeşilimsidir. Ayrı ayrı acı ve tatlı çeşitleri yetiştirilebilmektedir ancak genelde tatlımsı bir acısı vardır. Sofralardan eksik olmayan ve çokça sevilen ürün yörede yetiştirilen sebzeler arasında en çok tüketilenlerden bir tanesidir. Tazecik ve

çiğ yenebildiği gibi salça, toz biber, pul biber, kızartma, közleme ve kurutulmuş (kızartma veya haşlama) olarak da tüketilebilmektedir.

Kale biberinin bilinirliğinin artması, iç ve dış pazarının oluşturulması, tarımsal ürünler arasında tütüne güçlü bir alternatif yaratılması, böylelikle ilçe ekonomisine artı değer sağlanması amacıyla her yıl festival düzenlenmektedir. Geleneksel Kale Biber Festivali yöre halkının yoğun ilgisi ve katılımı ile 16 yıldır ağustos ayının birinci haftasında gerçekleştirilmektedir. 2010 yılında coğrafi işaret patentini de alan Kale Biberi'nin namı Denizli'nin sınırlarını aşmıştır. Ürün Aydın, Muğla, İzmir gibi çevre illerde tanınmaktadır. Ancak bu kadarı bile yeterli değildir zira çok daha yüksekler hedeflenmektedir. Bu lezzetli ve kıymetli ürünün yurt dışında da talep edilmesi ve pazarlanması amaçlanmaktadır.

İlçenin eğitim seviyesi her geçen yıl daha da ileri bir noktaya taşınmaktadır.

Açılan okuma-yazma kursları, yürütülen "Ben de Ortaokullu Olacağım" projesi, açık lisede kayıtlı öğrencilerin artırılması amaçlı yapılan çalışmalar... Tüm bunların sayesinde okuma yazma bilmeyenler azalmakta, ortaokul ve lise mezunları artmaktadır.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün bünyesinde 37 kurum: anaokulu, okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise seviyelerinde eğitim ve öğretim vermektedir. Bu kurumların arasında Kale Başaranlar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Motorlu Taşıt Teknolojileri ve Elektrik-Elektronik Teknolojileri Bölümleri), Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi (Muhasebe-Finansman, Pazarlama-Perakende, Bilişim Teknolojileri ve Çocuk Gelişimi Bölümleri), Anadolu İmam-Hatip Lisesi ve Mustafa Şipar Anadolu Lisesi de yer almaktadır.

2011 yılından bu yana hizmet veren Kale Meslek Yüksek Okulu: çocuk gelişimi, işletme yönetimi, maden teknolojisi, muhasebe ve vergi uygulamaları ile turizm ve seyahat işletmeciliği bölümleri gibi çeşitli branşlarda öğrenciler yetiştirmektedir. Bir taraftan da, Halk Eğitim ve Mesleki Eğitim Merkezleri kursiyerlerine yaygın eğitim hizmetleri vermeyi sürdürmektedir.

Kale yüzyıllardır insanoğluna ve farklı medeniyetlere ev sahipliği etmektedir.

Denizli-Muğla karayolunun 78. kilometresinde kıraç kayaların zirvesini taçlandıran Tabae Antik Kenti'nden kalanlar bugün de görülebilmektedir. Tabae Ören Yeri'nde yerleşim Hellenistik dönemden günümüze dek kesintisiz devam etmiştir. Tabae Ören Yeri

Hellenistik kalıntılara ev sahipliği yaptığı gibi Cevher Paşa Cami'ne de ev sahipliği yapmaktadır. Dikdörtgen planlı caminin kesme taşla kaplı minaresinin üst kısmı geçmişte yıkılmış, üzeri metal külahla örtülerek bodur bir minare görünümü kazandırılmıştır. Harmindeki sütunlar antik kompozit başlıklar yapılarak kalem işi tekniğiyle boyanmıştır. Niş şeklindeki mihrabın içine dökümlü perde ve mizan terazisi işlenmiştir. Caminin içine girip işlemeli mihrabı ve süslü sütunları görmek, bu kültür sentezinden pay almak hala mümkündür. Antik kalıntıların arasında ziyaretçileri karşılayan bir diğer İslam ögesi ise Pazar Yeri Camisi'nin 2000'li yıllarda ayakta kalan yegane kısmı, göğe yükselen minaresidir.

Menteşe Beyliği'nin önemli kentleri arasında yer alan Kale-Tavas'tan kimlerin yolu geçmemiştir

ki... İbni Batuta 14. yüzyıldaki ziyaretinde sadece kaleden bahsederken Evliya Çelebi 17. yüzyılda ana itibarı ile iç ve dış kaleden oluşan teferruatlı bir tablo çizmiştir. Evliya Çelebi'nin belirttiklerine göre bu dönemde şehrin iç kalesinde 50 ev ve 1 cami varken dış kale 5'er mahalle ve camileri, 1'er han ve hamam, 3'er okul ve sebil ile 300 evden oluşmuştur.

Tabae Antik Kenti adını üzerine kurulduğu kayalardan almaktadır zira "taba" sözcüğü kaya anlamına gelmektedir. Görüntüsü doğal bir kaleyi andıran şehir Türklerle birlikte, Davas veya Tavas olarak anılmıştır. Şehir, ilk olarak antik Tabae kentinin harabeleri üzerine kurulmuş iki surlu bir kaledir. Bu kale sebebiyle Kale Davaz olarak bilinen yerleşim yerine 1950 yılından sonra sadece Kale denilmeye başlanmıştır.

Tabae Ören Yeri'ne gidildiğinde Roma Hamamı gibi pek çok çeşitli kalıntı görülebilmekte, yüzyıllarca yamacın iki yakasını bir araya getiren, bugün de antik kente ulaşmak için kullanılan Tabae Köprüsü'nün üzerinden geçilebilmektedir. Kayalık platonun uçurum ve sarp kısmında kayalara oyulmuş tek odalı evler bulunmaktadır. Doğal kayaların oyulması ile oluşturulan odaların ev olarak kullanıldığı tahmin edilmektedir. Ören yerinde bir de içinde sunak ve sütun bulunan, Roma dönemine ait ancak Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde de kullanılmış kayaya oyulmuş nişli bina bulunmaktadır.

Şehir, Anadolu'da Büyük İskender'den sonra kurulan kent devletlerinden bir tanesidir. Öyle ki antik dönemde kendi adına gümüş, bronz hatta altın sikkeler bastırılmıştır. 2007 yılında başlayan kazılar ile Hellenistik Dönem'den kalan kimi kalıntılar da gün yüzüne çıkmaya başlamıştır. Geçmişten bugüne ulaşmayı başaran parçalar arasında Bronz heykeller, mermer heykel başları, Roma Dönemi'nden kalan yağ kandilleri, altın yüzük ve paralar yer almaktadır.

Kale'nin belki de en mavi manzarasına İnceğiz Mahallesi ev sahipliği etmektedir.

İnceğiz Kanyonu dağlık ve yer yer kıraç arazide hem güzelliği ile gönül okşamakta hem de dingin sular ziyaretçilere huzur vermektedir. Aksu çayı üzerindeki kanyon Kemmer Barajı'nı besleyen akarsuların aşındırmasıyla, tamamen doğal bir şekilde oluşmuştur. Sadece Kaleliler ya da Denizlililer değil, Aydın ve Muğla başta olmak üzere pek çok farklı şehirden doğasever İnceğiz Kanyonu'nun cazibesine kapılmış durumdadır. Bu doğal güzellik çok uzun yıllardır insanoğluna cazip gelmekte olmalı ki kanyonun yakınlarında eski yerleşimlere ait buluntular ve mağaralar görülmektedir.

Kano ve teknelerle gezmek mümkün olan kanyon çam, incir ve zeytin ağaçları ile çevrelenmiştir. Bahar günlerinde bu manza-

raya sarı, beyaz ve kırmızı renkli yabani çiçekler de eşlik etmektedir. Doğal güzellikleri ve bölgeye hakim coğrafyası ile binlerce yıldır insanların yaşamak için tercih ettiği bir adres olan Kale bugün de ziyaretçilerini beklemektedir.

Kale'nin yöresel manilerinden örnekler:

Kahve değil çay değil
Sözlerim alay değil
Baş kalbe gider ama
Çıkarmak kolay değil

Masa üstünde pekmez
Bu pekmez bana yetmez
Bir oğlanın kazancı
Benim süsüme yetmez

Çıktım dama
Baktım aya
Bakmaz olaydım
Yar gitmiş oraya

Armut dalda beş olur
Yere düşer eş olur
Ağlama kömür gözlüm
Kırpıkların yaş olur

İndim kuyu dibine
Baktım suyun rengine
Analar kız besliyor
Vermiyor sevdiğine

Kaynaklar

Kale Belediyesi <http://www.kale.bel.tr/>, 20.12.2016.

Kale Kaymakamlığı, <http://www.kale-denizli.gov.tr/>, 20.12.2016.

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü <http://www.pamukkale.gov.tr/>, 19.12.2016.

Türk Patent Enstitüsü, Kale Biberi Tescil Belgesi, <http://www.tpe.gov.tr/TurkPatentEnstitusu/resources/temp/8DF2C5B4-7FEF-45FE-935D-BBA06B5E2A0D.pdf>, 19.12.2016.

Çalışmada ayrıca GEKA Bir Denizli Seyahati kitabından ve TR 32 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı 2014-2023'ten, Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Denizli Turizm Değerleri kitabından yararlanılmıştır.

Paylaştıkları fotoğraflar için Kale Belediyesi'ne teşekkür ederiz.

AJANSIMIZ BÖLGE İLLERİNİN YATIRIM DESTEK VE TANITIM STRATEJİLERİNİ HAZIRLIYOR

Ajansımız, illerin yatırım ortamının iyileştirilmesi, yatırım destek ve yatırım olanaklarının tanıtımına ilişkin somut hedefler ve 2017 yılında bu hedeflere ulaşmak için illerdeki kurumlarca gerçekleştirilecek eylemleri belirlemek amacıyla düzenlediği "İl Yatırım Destek ve Tanıtım Çalıştayı"nı Aydın, Denizli ve Muğla'da gerçekleştirdi.

Çalışma; Aydın, Denizli ve Muğla illerinin yatırım destek ve tanıtımı konusunda; bölgemiz illerindeki yatırımların gelişmesinin önündeki engelleri tespit ederek kısa, orta ve uzun vadeli ortak öncelik ve faaliyetleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma ile Bölge illerinin rekabet gücü ve potansiyeli olan sektörlerine odaklanmayı sağlayacak yönlendirme ve destek faaliyetlerini tespit etmek, ilerlemeleri somut göstergeler ile takip etmek, bu alanda ilgili kurum kuruluşlar arasında hedef birliği sağlamak amacıyla Kalkınma Ajansları'nın koordinatörlüğünde "İl Yatırım Destek ve Tanıtım Strateji" belgeleri hazırlanması planlanmaktadır.

Çalışmanın ilk aşamasında Aydın, Denizli ve Muğla illeri için öncelikle mevcut durum incelendi. Çalışmanın ikinci aşamasında ise bölge illerindeki yatırım ortamını değerlendirmek ve strateji kapsamında ele alınacak sorunları tespit etmek için 17 Kasım'da Denizli'de, 21 Kasım'da Muğla'da ve 22 Kasım'da Aydın'da odak toplantıları düzen-

lendi. Katılımcılık ilkesine önem verilerek gerçekleştirilen ön hazırlık amaçlı toplantılarda; yatırım yeri tahsisi-altyapı, lojistik-ulaşım, istihdam-işgücü, yatırım-işletme maliyetleri, bürokrasi-mevzuat, finansmana erişim, teşvik-destekler, tanıtım-imaj, kurumsal kapasite gibi konularda yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri dile getirildi.

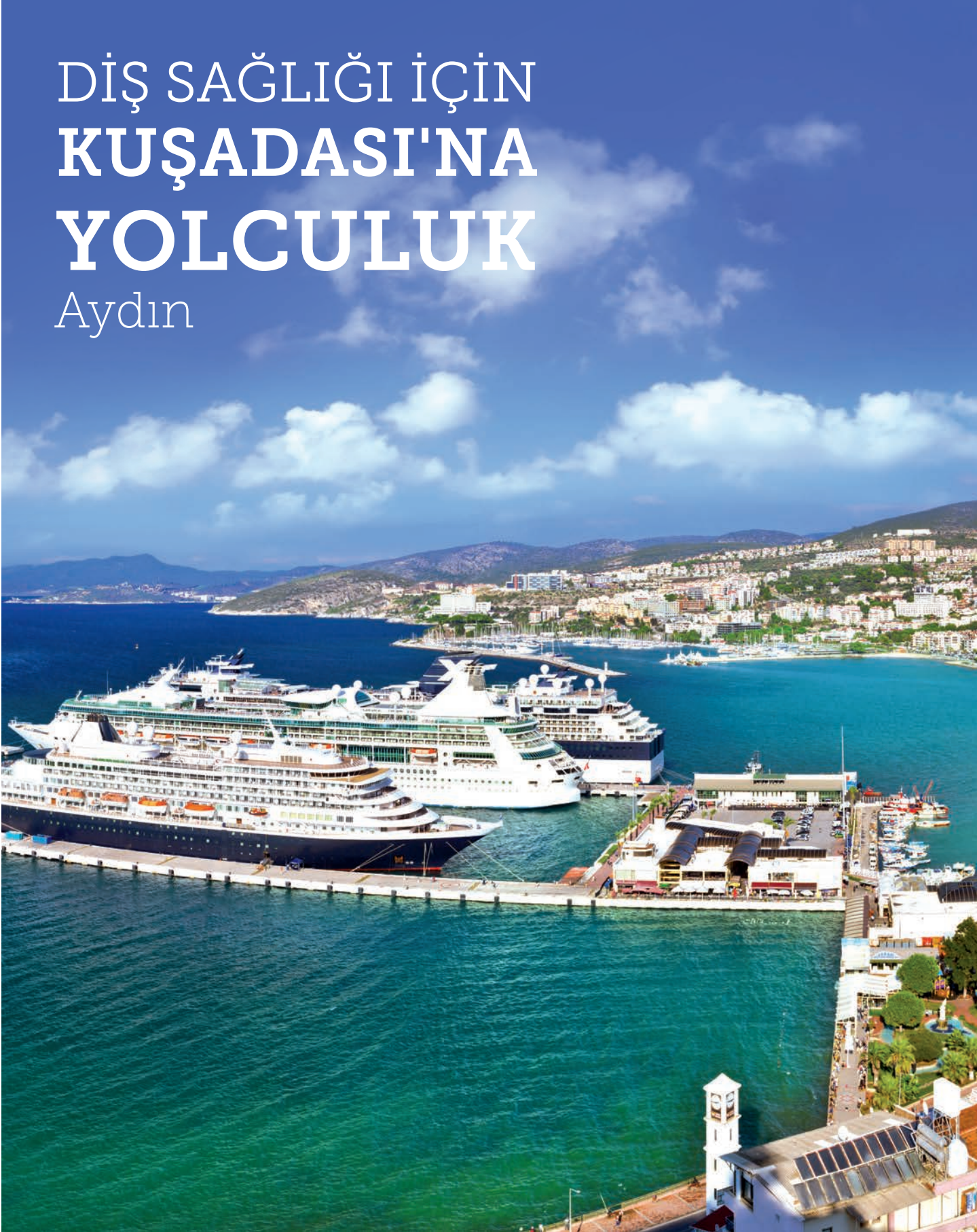
Çalışmanın üçüncü aşamasında ise, ilgili stratejinin oluşturulmasına yönelik 13 Aralık'ta Muğla'da, 14

Aralık'ta Aydın'da ve 15 Aralık'ta Denizli'de çalıştaylar düzenlendi. Çalıştaylarda, öncelikle strateji hazırlama rehberi kapsamında beklenenler, strateji hazırlık sürecinde gelinen aşama, odak toplantılarının sonuçları, belirlenen sorun alanları hakkında bilgi verildi.

Stratejiler yürürlüğe girdikten sonra düzenli izleme toplantıları ile 2017 yılında yapılması planlanan eylemlere ilişkin gelişmeler takip edilecektir.

DİŞ SAĞLIĞI İÇİN KUŞADASI'NA YOLCULUK Aydın

Aydın Menderes Üniversitesi tarafından 2015 yılı Alternatif Turizm Altyapısı Mali Destek Programı kapsamında proje ortağı Aydın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile birlikte “Diş Sağlığı için Kuşadası’na Yolculuk” projesi sunulmuş ve başarılı bulunmuştur. Proje ile Kuşadası ilçesinde, sağlık turizm potansiyelini altyapı çalışmalarıyla değerlendirerek, sağlık turizmi için gelen turistler için Kuşadası ilçesini ulaşılabilir cazibe merkezi haline getirmek, sağlık turizminin sürdürülebilirliğini sağlayarak alternatif turizmi yaygınlaştırıp turizmi geliştirmek amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından 598.172 TL destek verilen ve 1.257.172 TL toplam bütçe tutarı ile 24 ayda tamamlanması düşünülen proje kapsamında Kuşadası’nda diş sağlığı merkezi inşaatı gerçekleştirilecek, merkezin tüm malzeme ve ekipmanları temin edilecektir. Diş Sağlığı Merkezi kurulduktan sonra ise diş sağlığı turizmi tur paketleriyle tanıtılarak cazibe oluşturulacak, ilçenin ve bölgenin tanıtımı yapılacaktır.

Projenin sonuçlanmasıyla Kuşadası ilçesinde diş sağlığı hastanesiyle birlikte dört mevsim turizme katkı sunulması ve sağlık turizmi diğer turizm alanları ile yapılan işbirliği ile güçlendirilmesi beklenmektedir.

SAĞLIK HİZMETLERİ SÜREÇLERİNDE TEKNİK ve KURUMSAL MODERNİZASYON Muğla

2015 yılı Alternatif Turizm Mali Destek Programı kapsamında Marmaris Sağlık Hizmetleri A.Ş. (Ahu Hastanesi) tarafından "Sağlık Hizmetleri Süreçlerinde Teknik ve Kurumsal Modernizasyon ile Alternatif Turizmin Gelişimine Katkı" projesi sunulmuştur. Başarılı bulunan proje ile gerekli altyapı çalışmalarının yapılması ile özellikle yabancı turistlere hizmet veren hastanenin hizmet kalitesinin artırılması hedeflenmiştir. Proje kapsamında yararlanıcı kurum; engelli taşıma aracı, ambulans ve hemodiyaliz cihazı alımlarını gerçekleştirmiştir.

Yüzde kırk sekiz destek oranı ve 831.311 TL toplam bütçe tutarı ile sözleşmeye bağlanan ve 2016 yılı Eylül ayında tamamlanan proje sonunda Marmaris Ahu Hastanesi, tam teşekküllü bir hemodiyaliz merkezine kavuşmuştur. Ayrıca kurumun hizmet kalitesi turizm sezonundaki ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliğe uygun olarak yükselmiştir.

TERMAL TEDAVİ VE KÜR OLANAKLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ

Denizli

2015 yılı Alternatif Turizm Mali Destek Programı kapsamında sunulan, başarılı bulunan ve UMD Başoğlan Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (Umut Termal Otel) tarafından yürütülen "Umut Termal Otel'in Termal Tedavi ve Kür Olanaklarının İyileştirilip Geliştirilmesi" projesi ile Denizli'nin Sarayköy ilçesinde, termal turizm sektöründe 11 yıldır hizmet vermekte olan Umut Termal Otel'in termal kür&spa hizmetleri ile bu hizmetleri verdiği tedavi mekanları yenilenip geliştirilmesi, termal tedaviye destek amaçlı olarak kullanılan açık hava

spor alanları iyileştirilmesi, yeni inovatif kür&spa unsurları ve uygulama yöntemleri geliştirilerek otelin verdiği tedavi hizmetlerinin çeşitlendirilmesi hedeflenmiştir.

Yüzde 50 destek oranı ve 971.736,18 TL toplam bütçe tutarı ile sözleşmeye bağlanan ve 2016 Eylül ayında tamamlanan proje sonunda açık hava kür alanı ve termal tedavi&spa binası ile ilgili makine-ekipman ve mefruşat alımının yapılmış, geleneksel tıp tedavi unsurlarının üretim ve uygulamasının iyileştirilmiş ve genel olarak otelin hizmet kalitesi arttırılmıştır.

ŞİFA KAYNAĞI SULTANIYE KAPLICALARI SAĞLIĞINA KAVUŞUYOR

Muğla

2015 yılı Alternatif Turizm Alt-yapısı Mali Destek Programı kapsamında sunulan ve başarılı bulunan “Şifa Kaynağı Sultaniye Kaplıcaları Sağlığına Kavuşuyor” projesi Köyceğiz Belediyesi tarafından yürütülmektedir.

Antik çağlardan bu zamana sağlık amaçlı kullanılan, günümüzde

halen sağlık ve turizm amaçlı kullanılmaya devam eden Sultaniye Kaplıcaları’nın, proje ile özellikle sağlık turizminde ön plana çıkması hedeflenmektedir. Çevre düzenlemesi ve yapım işlerinin tamamlanmasının ardından tesisin hijyen koşulları iyileşecek ve eğitimli personel istihdamı gerçekleştirilecektir. Proje ile yenileme, tanıtım

ve görünürlük faaliyetleri ile de Sultaniye Kaplıcaları’nın cazibesinin artırılması hedeflenmektedir.

Proje, 2015 yılı Kasım ayında yüzde yetmiş iki destek oranı ve 793.548 TL proje bütçesi ile sözleşmeye bağlanmıştır. Proje kapsamında satın alma ihalesi gerçekleştirmiştir ve proje faaliyetleri devam etmektedir.

LERMONOS

ÜZÜM ÇEKİRDEK YAĞI TESİSİ

Denizli

Lermonos Şarapçılık Gıda Hayvancılık Tarım ve Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajansımız 2012 yılı Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı kapsamında destek almaya hak kazanan "Lermonos Üzüm Çekirdek Yağı Tesisi" projesi ile bölgedeki gıda ve içecek imalatı alanında faaliyet gösteren tarıma dayalı sanayi kuruluşlarının katma değer üretme ve kalite düzeylerinin artırılmasına katkı sağlanması amacı doğrultusunda Denizli-Çal-Hançalar kasabasında pekmez, sirke, şarap fabrikalarının atığı olan üzüm çekirdeklerinin geri dönüşüm yoluyla ekonomiye kazandırılabilmesi için üzüm çekir-

deği yağı tesisi kurulması hedeflenmiştir.

Ajansımız tarafından 56.641 TL destek verilen ve toplam 113.282 TL bütçe ile tamamlanan proje ile çekirdek yağı ve çekirdek tozu üretim hattı kurulmuş, üzüm çekirdeğinin işlenmesine ilişkin yöntem ve süreçler geliştirilmiştir. Böylelikle sirke, pekmez, şarap üretim tesislerinin üzüm çekirdek atıklarından üzüm çekirdek yağı ve çekirdek tozu üretilerek söz konusu atıkların geri dönüşümü sağlanmış, ekonomiye kazandırılmıştır. Projenin uygulanması ile firmanın ürün gamı genişletilmiş, rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlanmıştır.

Pamukkale Termal Sağlık Kentine Dönüşüyor Denizli

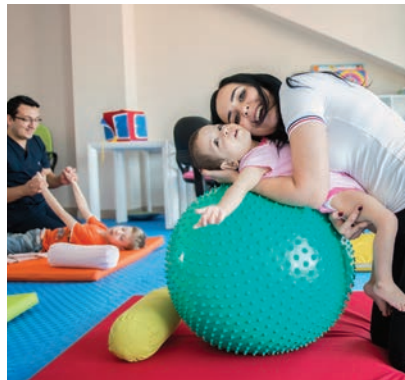

Özel Nobel Tıp Merkezi tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajansımız 2015 yılı Alternatif Turizm Mali Destek Programı (Kâr Amacı Güden İşletmelere Yönelik) kapsamında destek almaya hak kazanan “Pamukkale Termal Sağlık Kentine Dönüşüyor” projesi gerçekleştirilmiştir. Ajansımız tarafından 403.400 TL destek verilen proje 808.520 TL toplam bütçe tutarı ile 2016 yılı ekim ayında tamamlanmıştır.

Proje ile Sağlık Bakanlığınca A Tipi Tıp Merkezi olarak ruhsatlı tıp merkezine robotik rehabilitasyon sistemlerinin eklenmesiyle merkez, hem doğal kaynakları hem de ileri teknoloji olanakları sunan bir tesis haline gelmiştir. Tıp merkezinin kavuşmuş olduğu tıbbi donanım ve Pamukkale Bölgesi'nde faaliyet göstermesi sebebiyle nitelikli termal sağlık hizmeti sunmanın pratiği elde edilmiştir. Ülkemize örnek olabilmesi bakımından

Sağlık Bakanlığınca kür ve rehabilitasyon bölgeleri ile kür ve rehabilitasyon merkezleri yönetmelik tasarımları önerilmiştir. Bu şekilde hem yerli turistlerin rehabilitasyon bölgelerinde nitelikli hizmet almaları ve bu hizmetin yaygınlaştırılması, hem de Türkiye'ye 3 saatlik uçuş mesafesindeki ülkelerden gelen hastalara aynı nitelikli sağlık hizmetinin nasıl sunulabileceği konularında örnek model oluşturulmuştur. Sağlık Bakanlığınca sunulan yönetmelik tasarımlarının yakın tarihte kabul edilmesi ile termal sağlık turizminin alışlagelmiş otel ve kaplıca hizmetlerinin ötesine geçilebilecektir. Ortaya konulan faaliyet termal sağlık turizminin kabuk değiştirmesi ve turizm bölgelerinde sağlık hizmeti sunan sağlık merkezlerinin Sağlık Bakanlığınca ruhsatlandırılması ve nitelikli rehabilitasyon hizmeti sunan kür ve rehabilitasyon merkezlerine dönüşürülmesine örnek olmuştur.

UZUN YAŞAM BÖLGESİ GÜNEY EGE ve NAZILLI

Hazırlayan: Berna AYKÖSE / Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu
Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi

Ege, özellikle de Güney Ege denilince aklınıza ne geliyor veya siz de ne his uyandırıyor? Şimdiden duyar gibiyiz büyük şehirlerin karmaşasından, stresinden boğulmuş insanların serzenişlerini! "Emeklilik hayalim bir Ege kasabasına yerleşmek", "aslında taşı tarağı toplayıp Ege'ye kaçacağım, sağlıklı ve huzurlu yaşayacağım" veya "doğası, iklimi, hoşgörülü sıcak insanlarıyla tam yaşanacak yer Ege" muhabbetlerini sıklıkla duymuşsunuzdur. Bunun yanında basılı ve dijital medyada sık sık yer alan "Ege'de gezilecek 10 köy" "Ege'de yaşanacak yerler" konulu makaleleri okumuşsunuzdur. Söz konusu yazılara baktığınızda bahsedilen yerlerin büyük çoğunluğunu Aydın, Denizli ve Muğla illerinin oluşturduğu Güney Ege Bölgesi'nden olduğunu görürsünüz. Nedir Güney Ege'yi insanların gözünde bu kadar çekici yapan? Gelin insanların aklına sağlık, mutluluk, huzur ve doğallık kavramlarını getiren, uzun ve sağlıklı yaşamın toprakları Güney Ege'nin bu sırrını, geçmişten günümüze nedenleriyle ve mevcut durumuyla anlatalım.

Güney Ege, çam ormanlarının yeşiliyle denizin mavisinin birbirine karıştığı, antik kentlerinde tarihin tüm heybetiyle günümüze yansıdığı, Anadolu'nun her çeşit güzelliğini içinde barındıran ve her adımında Ege ruhunu yansıtan bir bölgedir. Ayrıca, doğası, iklimi, genç ve dinamik nüfusu, girişimci ve yeniliğe açık yapısı, sıcakkanlı insanları, şifalı termal sularıyla yaşam kalitesi yüksek bir bölgedir. Bu yapıyla Güney Ege denilince insanların aklına sağlık, mutluluk, huzur ve doğallık gelir. Üstelik bölgenin sağlıklı yaşam kültürü antik dönemden günümüze kadar devam eden bir kültür olup bu kültürün izlerini Aydın, Denizli ve Muğla'nın her noktasında görebilirsiniz.

Uzun süre saha çalışması ve birebir görüşme metodu ile ileri yaş araştırmaları yapılmış olup, ilginç bir şekilde nüfusa oranla 60 yaş üstü yaşlı sayısına ve en önemlisi uzun yaşamı simgeleyen 100 yaş ve üzeri birçok vatandaşa rastlanmıştır.

Bölge, öncelikle, fay hattına bağlı olarak ortaya çıkan termal sular yönünden zengin olup, özellikle Denizli'de Pamukkale-Karahayit ve Sarayköy, Aydın'da Buharkent, Germencik ve Kuşadası ile Muğla'da Dalaman ve Köyceğiz'deki modern termal tesisleriyle insanlara şifa dağıtmaya devam etmektedir. Helenistik çağ şehirlerinin önemli kentlerinden olan ve De-

nizli civarındaki Lykos (Çürüksu) vadisine konumlanmış olan; Hierapolis, Laodikeia, Attouda, Karura, Herakleia Salbace ve Eumeneia kentlerinde o dönemde tıp bir bilim dalı olarak kabul edilmiş ve bu şifalı ova çağlar boyunca bir sağlık ve tıp merkezi haline gelmiştir. Tabii, bölgenin tarihine de tanıklık etmiş sağlık kaynağı zeytin ve incir kültürünü de yadsımamak lazım. Zeytinden incire, narenciyeden kestaneye kadar sağlık kaynağı tarım ürünlerinin yanı sıra bin bir çeşit şifalı ota ev sahipliği yapar Güney Ege. Bu özelliği ile zeytin-yagli yemekler ve ot kavurmaları Güney Ege mutfak kültürünün vazgeçilmezleridir.

2008 yılları sonunda bölgedeki uzun yaşam ilgili konular akademisyenlerin ilgisini çekmiş ve bu kapsamda Nazilli ve çevresinde inceleme çalışmaları başlamıştır. 2009 yılında Nazilli Kaymakamlığı, Nazilli Belediyesi ve Ticaret Odası'nın destekleri ile çalışma, araştırmaya dönüşmüş ve çalışma yapan akademisyenlerin beyanı üzerine Nazilli ve çevresinde uzun yaşam tezi araştırılmış ve tek tek anket ve de analizler yapılmıştır.

Uzun süre saha çalışması ve birebir görüşme metodu ile ileri yaş araştırmaları yapılmış olup, ilginç bir şekilde nüfusa oranla 60 yaş üstü yaşlı sayısına ve en önemlisi uzun yaşamı simgeleyen 100 yaş ve üzeri birçok vatandaşa rastlanmıştır. Fakat buradaki önemli fark 100 ve üzeri yaştan ziyade bu yaşlıların sağlıklı olmaları ve hala kendi işlerini, günlük ihtiyaçlarını, faaliyetlerini sürdürebiliyor olmaları. Nazilli Belediyesi bünyesine kurulan İleri Yaş Araştırma saha biriminin çalışmaları Nazilli ve çevresinde ciddi tecrübeler kazandırmış ve çalışma yapan ilgili üniversite akademisyenleri ile 2012 yılında Nazilli ve çevresinin Uzun Yaşamdaki Sırları

üzerine Çırağan Sarayı'nda kamuoyuna ulusal basın aracılığı ile duyurulmuştur. Yapılan açıklamada beslenmeden komşuluk ilişkilerine, dini inançtan iklim şartlarına kadar çok önemli açıklamalarda bulunulmuştur. Açıklamada; bölgede yaşayan vatandaşların özellikle zeytinyağı tüketimine önem verdikleri, sofralarından eksik etmedikleri, katı yağdan mümkün olduğunca uzak durdukları, sebze ve yeşil beslenmeye özen gösterdikleri gözlendiği belirtilmiştir. Ayrıca aile bağlarının çok güçlü olduğu, aile bireylerinin yaşları kaç olursa olsun ailesel bir bütünlüğün devam ettiği, ölüm korkularının olmadığı yani bedeninde bulunan canın emanet olduğunun ve zamanı geldiğinde bunun teslim edileceği bilincinde iç huzur ile yaşamaları, hava şartları yani iklim faktörünün de önem arz ettiği, stresten uzak durdukları ve olumsuzluklara çok fazla takılı kalmadıkları, fiziksel hareketliliğin mutlak olduğu, sürekli ve düzenli olarak hareket ettiklerinden dinç kaldıkları ve önemli derecede sosyal faaliyetlerinin olduğu genel hatlarıyla anlatılmıştır.

Akademisyen ve saha çalışma ekibiyle tespit edilen bu çalışmaların yanında ileri yaş araştırmalarındaki birkaç örnekten bahsetmek gere-

Kübra nine şartlar ne olursa olsun kaygılanmamak gerektiği yani bugünkü modern adıyla stresten uzak durmanın aslında uzun yaşamın önemli şartı olduğunu da belirtmiştir.

kirse Nazilli'nin uzun yaşam simgesine haline gelmiş 1909 doğumlu Kübra Girgin'in günlük yaşantısı birçok kişinin hayatına örnek olmuştur. Kübra nine beslenmenin önemli olduğunu, zeytin yağının mucizesini, sebze ağırlıklı düzenli

beslenmenin önemini vurgularken, çok konuşulacak ve hayata dair önemli bir not bırakmıştır "eşeğimi kaybederim, neşemi kaybetmem". Kübra nine şartlar ne olursa olsun kaygılanmamak gerektiği yani bugünkü modern adıyla stresten uzak durmanın aslında uzun yaşamın önemli şartı olduğunu da belirtmiştir. Kübra nine 104 yaşında hiçbir sağlık problemi olmadan keyifli ve tebensümlü bir gününde ebediyete ulaşmıştır.

106 yaşındaki Ayşe nine sağlığını sürekli çalışmaya ve hareket etmeye bağlamaktadır, zeytinyağını ve kendi yapmış oldukları taze yoğurdu sofrasında özellikle bulundurduğunu söylemektedir. Ölüm halini ise o gün gelin olacağım diyerek adlandırmaktadır. Gençlere çok çalışın (hareket edin), birbirinizi üzmeyin öğüdünü vermektedir.

İşte tüm bu çalışmalar ve sonuçlar; Bölgemizde Aydın ve çevresinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Simge ve marka haline gelen uzun yaşam, beslenmenin as faktörü zeytinyağı, bölgenin iklim faktörü, sosyal yaşam koşulları ve stresten uzak bir toplum olunması, Bölgemiz ve Nazilli için çok önemli bir avantajdır.

AJANSIMIZ, 9. EGE İLLERİ TANITIM GÜNLERİNDEYDİ

Ajansımız, Egem Platformu tarafından 10-13 Kasım 2016 tarihleri arasında Ankara Atatürk Kongre Kültür Merkezi'nde düzenlenen 9. Ege İlleri Tanıtım Günleri'ne Güney Ege tanıtımı için katıldı.

Ajansın faaliyet alanı illerinden biri olan Muğla'nın tüm kurum ve kuruluşlarıyla birlikte katılarak ev sahibi kent olduğu etkinlikte, Ajansımızın tahsis ettiği stant alanında Güney Ege Bölgesi tanıtıldı.

Ajansımız stant alanında illerinin tanıtımını yapan kurumların yanı sıra, Denizli'den geleneksel Yatağan Bıçakları ve Buldan dokumalarından örnekler de sergilendi. Bunun yanında standı Muğla Valisi ve Ajansımız Yönetim Kurulu Başkanı Amir Çiçek, Bölge milletvekilleri Mehmet Erdem, Kazım Arslan, Melike Basmacı ve Mehmet Er-

doğan, eski İçişleri Bakanı İsmet Sezgin ile bürokratlar ziyaret etti. Yatağan Bıçakçısı ve Buldan Bezi etkinliğe katılan ziyaretçiler tarafından yoğun ilgi görürken iller için hazırlanan tanıtım materyalleri de ziyaretçilere dağıtıldı.

Dokuzuncu Ege İlleri Tanıtım Günleri'nde, Aydın ili "dağlarından yağ ovalarından bal akar" sözüne yakışır şekilde incir, zeytin, zeytinyağı vb. ürünlerin tanıtımını ön plana çıkartırken ziyaretçilere Aydın, Denizli ve Muğla illerinden farklı zeybek gösterileri sunuldu. Denizli ilinin geçmişi Osmanlı'ya kadar uzanan geleneksel el sanatları ürünleri olan Buldan dokumaları ve Yatağan Bıçakları ile misafirler geçmişe yolculuk yaparken etkinlikte, ev sahibi kent olan Muğla, 4 gün boyunca geleneksel yörük kültürünün bir ürünü olan Muğla keşkeğini ziyaretçilere ikram etti.

Etkinliğe katılan ziyaretçiler; Ege Bölgesi'ne özgü yemekleri tadarken, yakından görme ve izleme fırsatı yakaladıkları el sanatları ürünleri ve halk oyunları gösterileri ile kendilerini adeta Ege Bölgesi'nde hissettiler. Ege Bölgesi'nin güzellikleri ve bölgede yapılan çalışmaların anlatıldığı 4 günlük organizasyonda, Ankara ve çevre illerden gelen vatandaşlar, Ege'nin eşsiz doğası, turizmi sanatı, sosyal ve kültürel hayatı, ticaret ve sanayiisini yakından görerek Ankara'da Ege havasını yaşadılar.

Atatürk Kültür Merkezi'nin içerisine kurulan stantlarda bölgenin valilikleri, il ve ilçe belediyeleri, kaymakamlıkları, ticaret ve sanayi odaları, borsalar, yöresel el sanatları, üreticileri, basın kuruluşları ile doğa sporları kulüpleri yöre kültürünü sergileyip Ege'nin güzelliklerini ziyaretçilere doyasıya hissettirdiler.

YENİPAZAR

AYDIN'DA BİR SAKİN ŞEHİR

Hazırlayan: Aydın Yatırım Destek Ofisi

Büyük Menderes Nehri'nin güneyinde yer alan Yenipazar, İzmir-Aydın-Denizli devlet karayolu ve demir yolundan 8 km içeride bulunduğundan göç almamış ve bu nedenle Aydın kültürünü korumuş, kendine has pide çeşitleriyle ünlü bir ilçemizdir.

Yenipazar halkının genel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçe yerel tohumlardan doğal olarak üretilen sebzelerin merkezi konumundadır. Hemen hemen tüm sebzeler yetiştirilmekle birlikte domates, biber, karpuz ve lahana en çok üretilen sebzelerdendir. Meyve üretiminde ise zeytin, incir, narenciye ve elma önde gelir. Pamuk da ilçe ekonomisinde önemli bir yere sahip olmakla birlikte bu alandaki üretim gittikçe azalmakta ve yerini diğer tarımsal faaliyet-

lere bırakmaktadır. Son yıllarda seracılık ile yem bitkileri üretimi gelişme göstermiştir. Tarım faaliyetleri küçük aile işletmeleri tarafından yapılmakta olup hayvansal üretim de yüksek miktarlarda yapılmamaktadır. İlçede bal üretimi de vardır.

Çarşamba günü ilçe merkezinde kurulan Pazar, uzaktan ve yakından gelen alıcı ve satıcıları buluşturur.

Orthosia Ören Yeri

Yenipazar, çok eski bir yerleşim yeri olan Orthosia'nın kenarında kurulmuştur. Antik çağ yazarlarından Strabon'a göre Orthosia, Karia yerleşim bölgelerinden biridir. Anadolu'nun yerli halklarından olan Kariyalıların tarihleri

MÖ 2 binlere kadar dayanmaktadır. Orthosia, Helen dilinde Artemis'e söylenen isimlerden olup "dürüst, doğru" anlamına gelmektedir.

Orthosia antik yerleşim bölgesi ile ilgili ilk araştırmalar Fransız bilim adamları tarafından 1999 yılında yüzey araştırması şeklinde yapıldı. Kazılarda taban mozaiklerine rastlandı. Çıkarılan mozaiklerin bir kısmı Aydın Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Bugün yüzeyde tiyatro ve Bizans yapısı ayakta. Nekropol üzerinde ise iyi korunmuş durumda lahitler ve oda mezarları bulunmaktadır.

Yörük Ali Efe ve Müzesi

İlçe merkezinde; ilçenin kurtuluş savaşı döneminde düşman işgalin-

den kurtulmasında ve ilçede milli bilincin oluşmasında büyük katkısı olan Yörük Ali Efe'nin yaşatılması amacıyla 2001 yılında, 19. yüzyıl sonlarında yapıldığı tahmin edilen Yörük Ali Efe Evi restore edilerek Yörük Ali Efe Müzesi hizmete açılmıştır.

Müzenin bahçesinde Yörük Ali Efe'nin mezarı ve heykeli yer alır. İki bölümden oluşan evin birinci bölümü evin yaşam bölümüdür ve bu bölümün teşhir tanzimi Yörük Ali Efe'nin çocukları ve torunlarının anlattıkları doğrultusunda tamamen aslına uygun olarak yapılmıştır. İkinci bölüm tek katlı olup, bilgilendirme odası olarak düzenlenmiş bir alan ve Yörük Ali Efe'ye ait giysilerin, silahların ve mutfak eşyalarının sergilendiği kırsımlar mevcuttur.

Küreselleşmenin etkisiyle şehirler hızlı çalışan, hızlı yaşanan ve üretmekten çok tüketen, kendi kendine yetmeyen yaşam alanları haline gelirken insanların birbirlerinin sıcaklığına sığındıkları, sosyalleştikleri, el emeklerini birbirlerine sundukları, bir arada güven içinde yaşadıkları yerler olmaktan uzaklaşmıştır.

İnsanın en önemli ve kısıtlı varlığı olan yaşamını sağlıksız yiyecekler, hava kirliliği, trafik, yalnızlık ve tüketimle harcamasının modern yaşamın bir vazgeçilmezi olarak sunulması onları işine arabasıyla hızla giden, oturup kahve içecek bir yarım saati bile olmadığı için yürürken kahvesini içen, yetişmesi gereken bir yerler olduğu için yemekten zevk almak yerine ayakta hızlı bir şekilde "beslenen", komşularını veya yerel esnafı tanımayan kişiler haline dönmüştür.

Bu yaşam tarzı modern insanda depresyon, kalp hastalıkları ve kanser gibi birçok hastalığa neden olmasının yanı sıra kentleri de sürdürülemez hale getirmiştir. Hızlı yaşam tarzının oluşturduğu kentler artık kendi kendine yetmemektedir. Bu kendi kendine yetmeyen kentler de, sadece yakın çevresindeki değil, dünyanın birçok köşesindeki kaynakları, üstelik binlerce kilometre uzaklıktan getirterek yok ederken, aynı zamanda hem doğayı hem insanları tüketmektedir.

İnsanları mutsuzluğa ve tükenmişliğe sürükleyen bu yaşam şekli, farklı arayışlara neden olmuş ve kentsel boyutta Cittaslow hareketini ortaya çıkarmıştır. Cittaslow felsefesi yaşamın, yaşamaktan zevk alınacak bir hızda yaşanmasını savunmaktadır. İnsanların birbirleriyle iletişim kurabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, kendine yeten, sürdürülebilir, el sanatlarına, doğasına, gelenek ve göreneklerine sahip çıkan ama aynı zamanda alt yapı sorunları olmayan, yenilenebilir enerji kaynakları kullanan, teknolojinin kolaylıklarından yararlanan kentlerin gerçekçi bir alternatif olacağı hedefiyle yola çıkmıştır.

Yenipazar ilçe belediyesi de ilçenin bu alandaki potansiyelini ortaya çıkarmak adına 2009 yılında Sakin Şehir Birliğine başvuru yapmıştır ve söz konusu başvuru 29 Haziran 2011 tarihinde olumlu bir şekilde sonuçlanmıştır.

Geleneksel Deve Güreşleri

Geleneksel bir eğlence ve şenlik formuna sahip olan deve güreşleri, Batı Anadolu'nun bir kültür mirası olarak, her yıl Şubat ayının ilk pazarında düzenlenmektedir. Geçmişte bu yörelerde yaşayan Yörükler, bir yandan kendi göç yolculuklarında, diğer yandan ticari ürünlerin taşınması işlerinde develerden yararlanmışlardır. Deve katarlarının konakladıkları yerlerde devecilerin vakit geçirmek ya da iddia

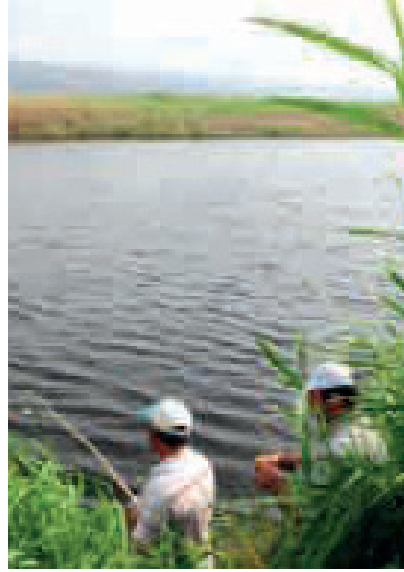
amacıyla develerini güreştirdikleri söylenmektedir. Önceleri eğlence amacıyla yapılan bu gösteriler daha sonraları her yıl düzenlenen ve yerel ekonomilerin canlanmasına hizmet eden ve izleyicilerin açık havada kış pikniği yaptıkları bir panayıra dönüşmüştür.

Geleneksel Yörük Şenliği

Geleneksel Karaçakal Yörükleri Kültür ve Tanıtım Şenliği, her yıl Mayıs ayının ilk pazarı, ilçeye bağlı Karaçakal Köyü Köseler şenlik alanında yapılıyor. Çeşitli seyirlik oyunların sahnelendiği ve ses sanatçıların konser verdiği şenlikte, temsili olarak kurulan kıl çadırlarda her yıl giderek artan sayıda misafire yöresel yemekler ve yayık ayrıntı ikram ediliyor. Şenlikte ayrıca Yörük kültürünü unutturmamak için sohbetler yapılıyor, sergiler açılıyor.

Aşağı Dip Gölü Tabiat Parkı

Büyük Menderes Nehri'nin yatak değiştirmesiyle oluşmuş bir yay göldür. Doğu tarafında seyir terası, balık tutma platformları, kuş

gözlem kulesi ve yürüyüş yolları vardır. Doğanın sessizliği içinde ailenizle birlikte bir şeyler yiyip içebilir, balık tutabilir, kuş gözlem kulesinden su tavuklarını, ördekleri, gri ve beyaz balıkçılları gözleyebilirsiniz.

Çamlık Piknik Alanı ve Yel Değirmeni

İlçenin yerleşim alanının ve ovasının panoramasının izlenebileceği bir alandır. Bir piknik alanı olarak teraslar biçiminde düzenlenmiştir. Bulunduğu yere adını veren bir yel değirmeni bulunmaktadır. 1870'li yıllarda yaşanan kuraklık döneminde altın çağını yaşamıştır. Kurtuluş Savaşı'nda Büyük Menderes Nehri'nin karşı yakasında işgalci Yunan Kuvvetlerinin yel değirmenini savunma kulesi zannederek tedirginlik yaşadığı ve ilçeye girmekten çekindiği anlatılır. Yel değirmeninin de bulunduğu Çamlık piknik alanına ilçe meydanından bir merdivenle çıkılmaktadır.

Sekiz Köşeli Kasket

Aydın'ın geleneksel kıyafet unsurlarından biri olan, eskiden daha çok pamuk ağalarının taktığı sekiz köşeli kasketin her köşesinde ayrı bir anlam bulunuyor. Bunlar, cömertlik, mertlik, dürüstlük, yiğitlik, çalışkanlık, misafirperverlik, alçakgönüllülük ve vatanperverliktir. Günümüzde deve güreşi müdavimleri, güreşlerde bu şapkayı takar.

Yenipazar'ın tek el yapımı şapka üreticisi Nedim Samancı, baba mesleğini yaşatmak için küçük dükkânında mücadele vermektedir. Yarım asır bu mesleği icra eden babasının mesleğini, Bankacılıktan emekli olduktan sonra, 2000 yılından beri devam ettirmektedir. Mesleğini tanıtmak için çeşitli organizasyonlara da katılan Samancı, GEKA'nın 2014 yılında katıldığı "Japonya Ege Tanıtım Günleri" etkinliğinde de yer almıştır.

Yerel Yemekler

Yenipazar Pidesinden başka keşkek, hurma, ekmek dolması, et le lengisi, karnabahar mücveri, yavru kavurması gibi yerel lezzetleri vardır ilçenin. Burada Yenipazar pidesinin yapılışı hakkında bilgi bulacaksınız, ancak diğer yemeklerin tariflerini de "cittaslowturkiye.org/cittaslow-yenipazar/" linkinden inceleyebilirsiniz.

Yenipazar Pidesi

Ham maddesi hamur ve yöresel iç malzemeden oluşan, yerli ustaların tüm hüner ve tecrübelerini kullanarak hazırladığı eşsiz bir pidedir. Geçmiş tam bilinmemekle birlikte usta çırak ilişkisiyle günümüze kadar gelmiştir. Yakın zamana kadar yöresel lezzet olarak sınırlı kalan Yenipazar pidesi şimdilerde bölgesel hatta ülke çapında bir üne kavuşmuştur. Tadılması için önerilen bir lezzet haline gelmiştir.

İlçede yapılmakta olan pide çeşitlerinden bazıları; kıymalı, kıymalı yumurtalı, kıymalı kaşarlı, yuvarlak, kapalı peynirli, peynirli yumurtalı, kaşarlı ve tahinlidir. Yuvarlak adı verilen pide, ilçeye özgü bir pide çeşididir. Pideler; tek, bir buçuk ve çift (double) porsiyon olarak servis edilir. Sadece yuvarlak pide adet olarak servis edilir.

Pide yapımında kullanılan hamurun hazırlanmasında un, su, tuz ve maya kullanılır. Tercih edilen un çeşidi buğday unudur. Yaş hamur mayası kullanılmaktadır. Su, bölgesel Madran memba suyudur. Gerekli malzemelerin karışımıyla elde edilen hamur, pide lezzetinde en önemli unsurların başında gelir. Hazırlama işlemi büyük bir ustalık

ve tecrübe gerektirir. Hazırlanan hamur en az 20 dk bekletilmelidir. Kullanım süresi mevsime göre değişir. Yaz aylarında iki saati geçmemek şartıyla hamur yenilenir. Malzeme oranları kullanım ihtiyacına göre değişir. Örneğin; 50 kg una 1 paket maya, 30 litre su, 700 gr tuz olarak hazırlanır.

İç Malzemeler ve Özellikleri:

Kıyma: Dana eti kullanılmaktadır. Dana etinin döş, ön, kol, kaburga kısımları tercih edilir. Et üzerindeki yağ ile birlikte çekilir. Hariçten yağ konmaz. Etin yağ oranı düşükse çember yağı ilave edilir. Otlakta doğal besinlerle yetişmiş danaların eti tercih edilir. Kıymaya belli oranlarda domates, soğan ve maydanoz dâhil edilir. Tercihe göre sade kıyma da kullanılır. Kıymaya ilave edilen malzemeler bıçakla küçük parçalar haline getirilir. Sebze kullanımında sırasıyla kendi yetiştirdikleri ürünler, yöresel ürünler ya da sera ürünleri kullanılır.

Peynir: Ev yapımı köy peyniri kullanılır. İnek sütünden yapılan peynir tercih edilir. Peynir rendelenerek kullanıma hazır hale getirilir.

Yöresel çökelek (kesik): Sütün kesirilmesinden elde edilen ev yapımı çökelektir.

Yumurta: Köy yumurtası kullanılır.

Tahin: Yerli susam tahini kullanılır.

Tereyağı: Ev yapımı tereyağı kullanılır.

Fırın Özellikleri: Fırınların standart bir ölçüsü yoktur. Ustanın isteğine ve işletmenin çalışma kapasitesine göre değişir. Ateş tuğlasından yerli ustalar tarafından yapılır. Fırın çift girişli tek bacalıdır. Bu özelliği sayesinde duman isini önler. Pide yapımında fırın sıcaklığını şartlara göre usta belirler.

Odun Özellikleri: Pide yapımında tercihen, yüksek ısı verdiği için zeytin odunu kullanılır. İkinci tercih olarak şeftali odunu kullanılır.

Kaynaklar

Cittaslow Türkiye web sayfası, Erişim: 20.12.2016,
<http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-yenipazar/>
Ses Gazetesi web sayfası, Erişim: 20.12.2016
<http://www.sesgazetesi.com.tr/guncel/son-sapkaci-meslegi-yasatmaya-calisiyor/43419>
Yeni Şafak Gazetesi Web Sayfası, Erişim: 20.12.2016
<http://www.yenisafak.com/kultur-sanat/sekiz-kose-sapkanin-her-kosesi-ayri-anlam-tasiyor-555121>
Güney Ege Kalkınma Ajansı (2012), Yenipazar İlçe Raporu.

DÜNYA ARICILARI MUĞLA'DA DÜZENLENEN KONGREDE BİR ARAYA GELDİ

Ajansımız işbirliğiyle 01-05 Kasım 2016 tarihleri arasında Fethiye'de düzenlenen "5. Uluslararası Muğla Arıcılık ve Çam Balı Kongresi", yurt içi ve yurt dışından yaklaşık iki bine yakın arıcıyı bir araya getirdi.

Sağlıklı arı sağlıklı yaşam ana temasıyla Muğla ili Arı Yetiştiricileri Birliği (MAYBİR), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Ajansımız işbirliğiyle düzenlenen kongreye, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Muğla Valiliği, Türkiye Arı Yetiştiricileri Merkez Birliği ve Muğla Büyükşehir Belediyesi de destek verdi. Bunun yanı sıra, arıcılık ve bal üretimi konusunda faaliyet gösteren firmalar da organizasyona sponsor olarak destek verdiler.

Sektörün uluslararası düzeyde üreticilerinden bilim insanlarına kadar geniş bir yelpazede tüm paydaşlarını ortak bir organizasyonda buluşturan kongre, 1 Kasım 2016 tarihinde geniş bir katılımı yapılan açılış töreniyle başladı.

Toplantının açılış törenine; Muğla Valisi ve Ajansımız Yönetim Kurulu Başkanı Amir Çiçek, Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı ve Ajansımız Yönetim Kurulu üyesi Dr. Osman Gürün, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mansur Harmandar, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı İbrahim Çiftçi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Volkan Mutlu Coşkun, Fethiye Kaymakamı Ekrem Çalık, Seydikemer Kaymakamı Muammer Köken, Türkiye Arı Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı ve Muğla Arı Yetiştiricileri Birliği Başkanı Ziya Şahin, Dünya Arıcılar Birliği Başkanı Philip McCabe, il ve ilçe protokolü ile sektörde faaliyet gösteren üreticiler ve akademisyenler katıldı.

Vali Çiçek yaptığı konuşmada, arıcılık sektöründe akılcı ve bilim ışığında üretime dikkat çekerken kongreden çıkan sonucun bakanlıklar, üniversiteler, birlikler ve tüm uygulayıcılar tarafından de-

ğerlendirilerek sektörün yolunu çizmesi gerektiğini belirtti.

Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Osman Gürün ise konuşmasında, sektörün kurallarının netleştirilmesi gerektiğinin altını çizerek, çam balı deyince ilk aklı gelen Muğla'nın %68'lik orman alanıyla orman ürünlerinden ve çam balından ekonomik olarak daha fazla girdi elde etmek zorunda olduğunu ifade etti.

İnsanlık için, insan sağlığı için önemli olan arıcılık ve bal üretimi sektörünün daha iyi ve daha kaliteli ürün elde edilmesi sağ-

lıklı ambalaj ile ürünün sunumu konularının ele alındığı açılış konuşmalarının sonunda, kongre kapsamında düzenlenen çam balı yarışmasında dereceye girenlerin ödülleri verildi.

Kongrenin devam eden diğer günlerinde sektörün, arıcıların ve bilim insanlarının aynı salonda tartışabildiği paneller gerçekleştirilmesinin yanında farklı konular interaktif şekilde tartışılarak uluslararası düzeyde tüm katılımcıların buluşmaları ve fikir paylaşımları sağlandı. Kongre, 5 Kasım 2016 tarihine kadar devam etti.

KAYBOLAN TOPRAKLARIN
SESSİZ KAHRAMANI
İNCİR
Aydın

İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajansımız 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında destek almaya hak kazanan "Kaybolan Toprakların Sessiz Kahramanı: İncir" projesi gerçekleştirilmiştir. Ajansımız tarafından 58.502 TL destek verilen proje 2015 yılı mayıs ayında tamamlanmıştır.

Ülkemizde kuru incir üretiminin yoğun olarak yapıldığı Büyük ve Küçük Menderes havzalarında çiftçilerin ana geçim kaynağı olan incir üretimi, ovalarda sulu tarımla meyve üretiminin yaygınlaşması sonucu ovalardan meyilli arazilere kaymıştır. Ancak meyilli arazilerdeki incir bahçeleri erozyonla toprak kayıplarına maruz kalmış ve ağaçların gelişimi ve veriminde düşüş yaşanmıştır.

Proje ile incir üretiminde erozyonla mücadele konusunun gündeme getirilmesi, bu konuda

kamuoyunun dikkatinin çekilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Proje kapsamında Germencik ve İncirliova ilçelerinde, coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak erozyon riskinin ortaya konulduğu bakı, eğim, yükseklik ve toprak haritaları oluşturulmuş, kamuoyunda farkındalık yaratmak için belgesel ve fotoğraf çekimleri yapılmıştır.

Bilgilendirme toplantıları, "İncir Bizi Çağırıyor" çalıştay ve proje sonuçlarının paydaşlarla paylaşıldığı kapanış toplantısı gerçekleştirilmiştir. Kapanış toplantısında üreticilerle erozyonla mücadele konusunda uygulamaları gereken teknikler, alınması gereken tedbirler paylaşılmıştır. Uydu görüntüleri ile oluşturulan haritalar ile erozyon riskinin olduğu hassa bölgeler tespit edilmiş ve bu alanların "Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması (ÇATAK)" programı kapsamına alınmasının önü açılmıştır.

OTİZMDE

SPOR ile YAŞAM

Muğla

Muğla Zihinsel Engelliler Derneği tarafından 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında hazırlanan “Otizmde Spor ile Yaşam” projesi destek almaya hak kazanmıştır. Proje ile engelli bireylerin spor eğitimi ile yaşamlarını zenginleştirmek ve spor yolu ile engelli tanımından uzaklaşıp sporcu kimliği ile ön plana çıkması amaçlanmıştır. Böylece toplumla bütünleşerek daha mutlu bireyler olarak yaşamlarını sürdürme olanağı yakalamalarını sağlamak planlanmaktadır.

Ajansımız tarafından 60.742 TL destek verilen proje ile otizmlili çocuklara spor eğitimi verilebilmesi için gerekli olan spor malzemesinin alımı yapılarak 30 eğitimci tarafından 30 otizmlili çocuğa sportif, sosyal, bilişsel ve psikolojik olarak gelişim sağlayacak temel koordinasyon ve şerborne eğitimi verilmiştir. Ayrıca yetenek olarak iyi düzeyde olan çocuklara branş eğitimleri verilmiştir. Masa tenisi, futbol, basketbol branşlarının temel eğitimleri, halk oyunları eğitimi ve yüzme eğitimi gibi eğitimler verilmiştir. Söz konusu eğitimleri alan çocuklarda olumlu yönde ilerlemeler olduğu, temel yaşam ve spor becerilerinde büyük gelişmeler sağlandığı gözlemlenmiştir.

SAĞLIKLI NESİLLER İÇİN MERKEZEFENDİ OBEZİTENİN FARKINDA Denizli

Merkezefendi Belediyesi tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajansımız 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Destegi kapsamında destek almaya hak kazanan "Sağlıklı Nesiller için Merkezefendi Obezitenin Farkında" projesi gerçekleştirilmiştir. Ajansımız tarafından 72.830 TL destek verilen proje 2015 yılı nisan ayında tamamlanmıştır.

Proje ile obezite hakkında toplumsal farkındalık yaratılarak sağlıklı nesillerin oluşmasına katkı sağlanması; obezite konusunda çalışan ve çalışacak kurumlara, derneklere ve bilim insanlarına envanter hazırlanması amaçlanmıştır.

Proje kapsamında 42 okulda 20 bin öğrenciye obezite risk envanteri uygulanmıştır. Beslenme şekilleri ve alışkanlıkları belirlenen öğrencilerin, yapılan araştırma sonucuna göre ortaya çıkan obezite envanteri bilgileri ışığında obezite riskinin yoğun olarak gözlemlendiği ilk 11 okulda yaklaşık 5 bin öğrenci ve aile bireylerine diyetisyen tarafından sağlıklı beslenme ve aile bireylerine psikolog tarafından çocuk psikolojisi eğitimleri verilmiştir. Eğitimler sonunda 8 bin adet örnek beslenme paketi dağıtılmıştır. Proje tanıtımı ve farkındalığın artırılması amacıyla yaklaşık 7 bin kişinin katılımları ile bir yürüyüş gerçekleştirilmiştir.

Proje ile obezite hakkında toplumsal farkındalık yaratılarak sağlıklı nesillerin oluşmasına katkı sağlanması; obezite konusunda çalışan ve çalışacak kurumlara, derneklere ve bilim insanlarına envanter hazırlanması amaçlanmıştır.

GÜNEY EGE, YÖRESEL ÜRÜNLERİYLE YÖREX FUARI'NDA İLGİ ODAĞI OLDU

Ajansımızın, YÖREX Fuarı'nda Aydın, Denizli ve Muğla'nın yöresel ürünlerinin tanıtımı için sağladığı stant alanları, başta TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu olmak üzere ziyaretçilerin ilgi odağı oldu.

Yöresel ürünlerin markalaşması ve ticari değer kazanması yolunda önemli bir buluşma noktası haline gelen, bunun yanında üretildiği veya yetiştirildiği yörenin adıyla anılan tarım, gıda, sanayi ürünleri ve el sanatlarının tanıtılması için düzenlenen YÖREX Fuarı'na; Aydın, Denizli ve Muğla'nın oda ve borsaları ile birlikte yöresel ürünler üreten üreticiler katıldı.

Antalya Expo Fuar merkezinde,

26-30 Ekim 2016 tarihlerinde 7'nci kez düzenlenen YÖREX Fuarı'na GEKA standlarında; Aydın'dan Aydın Ticaret Odası, Aydın Sanayi Odası, Didim Ticaret Odası, Kuşadası Ticaret Odası, Nazilli Ticaret Odası ve Söke Ticaret Odası, Denizli'den Denizli İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Denizli Ticaret Odası, Denizli Ticaret Borsası ve Buldan Ticaret Odası, Muğla'dan Muğla Ticaret ve Sanayi Odası, Bodrum Ticaret Odası, Bodrum Yarımadası Turuncgil Üretici Birliği ve yöresel ürünler üreten özel sektör temsilcileri yer aldı.

Ajansımızın sağladığı toplam 150 metrekaarelik iki stant alanında, Ege'nin yöresel ürünlerinin tanıtımını yapan katılımcılar, ziyaretçilere taze kavrulmuş Denizli

leblebisi, Denizli'ye özgü dondurmali irmik helvası, Denizli'den organik bitki çayları, Muğla'nın geleneksel tarhanası, Dalyan narı ve nar suyu, Datça Nurlu Bademi, Kavaklıdere cevizi, Ortaca limonu, Bodrum mandalin yağı ürünleri, Bodrum mandalin gazozu, kolonyası, kurabiyesi ve lokumu, Aydın inciri, zeytin ve zeytinyağı ikram ettiler.

Ayrıca Denizli'den havlu, bornoz ve ev tekstili ürünleri, Buldan'ın geleneksel dokuma ürünleri, Osmanlı'dan günümüze gelen bir zanaatin devamı olan Yatağan Bıçakları, heybet ve asaletin simgesi efelerin kostümünün ayrılmaz parçası körüklü çizme, el işçiliğiyle ünlü Bodrum Sandaleti ve Muğ-

la'ya özgü bir mermer çeşidi olan coğrafi işaret başvurusu da yapılan Muğla Beyazı mermeri sergilendi.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu'nun ziyaret ederek Güney Ege'nin coğrafi işaret tescili almış ve sicil başvurusu yapılmış ürünlerini yakından inceleme olanağı bulunduğu her iki stantta Hisarcıklioğlu'nu; Muğla Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı ve Ajansımız Yön. Kur. Üyesi Bülent Karakuş, Aydın Ticaret Odası Başkanı Hakan Ülken, Denizli Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İmran Eraslan, GEKA Genel Sekreter Vekili Özgür Akdoğan, Denizli Ticaret Borsası Başkanı İbrahim Tefenlili, Buldan Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Halil Baştürkmen ve diğer oda ve borsaların temsilci-

leri ağırlarken ürünler hakkında da TOBB Başkanına bilgi verdiler.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, YÖREX Fuarı'nın yöresel ürünlerin markalaşması, ticari değer kazanması ve tanıtılması açısından doğru adres olduğunu, ayrıca ülkemizde yöresel ürünlerin tescillenmesi ve markalaşması yolunda bir bilincin oluşmasında da söz konusu fuarın önemli adımlar attığını söyledi.

Aydın, Denizli ve Muğla'nın coğrafi işaretli ürünleriyle ve yaptığı tescil başvurularıyla Türkiye'de bu alanda öncü bir bölge olduğunu söyleyen Hisarcıklioğlu; doğal güzellikleri, tarımı, sanayisi, kültürü ile farklı lezzetler sunan Güney Ege'nin markalaşma çalışmalarını takdirle karşıladıklarını ifade etti.

KÖYCEĞİZ

Hazırlayan: Muğla Yatırım Destek Ofisi

Efsane der ki, Köyceğiz, gölün alanı üzerinde bulunan bir ovada kurulu bir şehirmiş. Bilinmeyen bir zamanda ovayı sular basmış. Duyup gelenler gölün doğu kısmında kalan birkaç evi ve insanı görünce: "Bütün şehir batmış, sadece kıyıda bir köyceğiz kalmış." demişler. Bugün hâlâ gölün altında bir batık şehir olduğuna inanılır ve açık ha-

valarda Göl çarşaf gibiyken tekne turu yapanlardan kalıntıların görüldüğünü iddia edenler olagelmıştır. Öylesine huzurlu öylesine güzelliklerle dolu bir yer ki Köyceğiz, insan masal ile gerçek arasında yaşıyor gibidir. Bir yeryüzü cennettir ki, minibüs kooperatifinin ismi bile “Cennet Köyceğiz” ile başlar.

Tarih

Köygeçiz'in bilinen tarihi M.Ö. 3400 yıllarına kadar uzanır ve Karıyalılarla başlar. Sonra sırasıyla İskitler, Asurlular, İyonyalılar, Dorlar, Akalar, Persler, Helenler, Seleykoslar, Romalılar, Selçuklular, Menteşeoğulları ve Osmanlılar yöreye hakim olmuştur.

M.Ö. 2000 yıllarında Yunanlar ve Akalar'ın deniz yolu ile Ege kıyılarına çıkmaları ile sahilde yeni koloniler kurulmuş, iç kısımlarda ise Karyalıların kolonileri ile gelişim sağlanmıştır. Böylece ilçe M.Ö. 1000 yıllarında oldukça iyi bir konuma gelmiştir. Köyceğiz Gölü'nün Akdeniz'le birleştiği yerde Kaunos şehri Karya'nın önemli limanlarından ve ticaret merkezlerinden biri olmuştur. Akropol, ünlü mabetler

ile Harab ve Susan kaleleri önemli tarihi eserlerdir.

Osmanlılar döneminde 1884 yılında bugün bulunduğu yer olan Yüksekum'a taşınan Köyceğiz, İstiklal Savaşı'nda düşman saldırısına uğramış, 1919 yılı sonunda Tahirağa, Mehmet Zeki Osman Ağa ve Tevfik Bey'lerin öncülüğünde

Köyceğiz'den

İztuzu Plajı	: 43 Km
Ağla Yayı	: 13 Km
Şelale	: 8 Km
Sultaniye Kaplıcası	: 25 Km
Kaunos Antik Kenti	: 40 Km
Ekincik	: 40 Km
Yuvarlak Çay	: 15 Km
Gökçeova Göleti	: 25 Km
Dalaman Çayı	: 45 Km
İlm. Hava Limanı	: 40 Km
Akyaka - Gökova	: 30 Km
Marmaris	: 60 Km
Dalyan	: 25 Km
Sarıgerme	: 32 Km
Göcek	: 45 Km
Fethiye	: 70 Km

www.koycegiz.com.tr

Kuva-i Milliye Teşkilatı kurularak yurt savunmasına dahil edilmiştir.

Köyceğiz'de kıyı kesiminde Akdeniz iklimi görülürken, dağlık bölgelerde ise Karasal iklim görülür. Ülkemizin en çok yağış alan yerlerinden biri olan Köyceğiz'de kış yağmurlarının 2-3 ay sürdüğü görülmüştür.

Ekonomi

2015 yılı adrese dayalı nüfus sayımına göre %85'i , mahallelerde olmak üzere 34.363 kişinin yaşadığı Köyceğiz'de en önemli ekonomik faaliyetler; tarım, hayvancılık, ormancılık ve turizmdir. İklim ve coğrafi yapı birçok ürünün yetiştirilmesine elverişli olduğundan ilçede polikültür tarım yapılmakta olup tarım en önemli gelir kaynağıdır. İlçenin diğer bir geçim kaynağı, gezginci arıcılıktır. Köyceğiz gölü ve gölü Akdeniz'e bağlayan Dalyan Boğazı'nda kefal balığı üretimi, Beyobası mahallesinde Yuvarlakçay üzerinde kurulu tesislerde ise alabalık üretimi yapılmaktadır.

Muğla'nın narenciye üretiminin büyük bölümünü karşılayan Köyceğiz'de 3 adet narenciye yıkama, mumlama, standardizasyon ve pa-

ketleme fabrikasının bulunmakta, ürünler yurtiçi ve özellikle yurtdışı pazarlara buralardan gönderilmektedir. Muğla'nın diğer ilçelerine ve komşu illere ise doğrudan bahçeden ya da mahallelerdeki belli yerlerden pazarcılara satıla-

rak ulaştırılmaktadır. Sandras Dağı'nın kaynak suları ilçedeki 2 adet su şişeleme fabrikası tarafından Antalya'dan İzmir'e kadar birçok yere ulaştırılmaktadır. 3. su şişeleme fabrikasının inşaatı devam etmektedir.

Doğal Güzellikler Köyceğiz Gölü

Dağların, yağmur, kar ve kaynak suları ile yedi koldan beslediği Köyceğiz Gölü'nün güzelliği her mevsimde ayrı her mevsimde birbirinden güzeldir. Aşırı yağışlar olduğunda kordonu su basabiliyor, Köyceğizli macera severlere de şişme botla kordon sefası yapmak kalıyor. Ancak, bu uzun sürmüyor, fazla su 10 km. uzunluğundaki dar bir kanalla (Dalyan) Akdeniz'e boşaltılıyor. Gölle denizin bu kadar içi içe olduğu çok az yer vardır. Gölün sazlıkları olmasa karıştırmamak elde değil. Dalyan Boğazı ile Akdeniz'e bağlanan gölün kapladığı alan 6300 hektar. Boğazın ucunda Sülüngür adlı, tatlı-tuzlu su karışımı küçük bir lagün gölü daha var. Bu göl kefallerin yumurtlama yeri. Deniz kıyısında ise 50 ile 200 metre arasında değişen genişlikte ve 5,5 Km. uzunluktaki İztuzu kumsalı bulunuyor.

Göl, Namnam ve Yuvarlakçay'ın getirdiği alüvyonların körfezi del-tayla dolup Deniz bağlantısının tıkanmasıyla denizden kısmen ayrılmış, ancak bu kısmi ayrılış harika bir doğal zenginliğe ve güzelliğe altlık olmuş.

Göl, motorsuz su sporları tutkunlarının gözdesi. Sörf, yelken, kürek,

kano gibi sporların ulusal ayaklarından biri de Köyceğiz Gölü. Bazı takımlar, hatta milli takımlar yıllık antrenman programlarına Köyceğiz'i mutlaka ekliyorlar.

Köyceğiz Gölü hem sakinleri hem de misafirleri için çok şey demektir; Akşam üzeri veya gece sandal gezisine çıkını da olur, gecenin sessizliğine, gökyüzünün yıldızlarına şarkılar söyleyen de. Balık tutmaya çıkını da olur, göl kenarında turlayan da. Hele tekne turları alır götürür insanı Dalyan Kanalına, İztuzu'na, Sultaniye Kaplıcaları'na. Sakinleri misafirleri geleceğinde hiç ne yapalım derdine düşmez, nasılsa Göl vardır.

Göldeki tarihi kalıntılar barındıran

küçük bir ada bulunmakta, yörede Hapishane Adası deniyor. Ada tarihinde önceleri askeri amaçlarla kullanılmış, sonra hapishane yapılmış. Cenevizlilerden kalma kalenin kalıntıları görülebiliyor. Yörede Aşık Adası da deniyor.

Köyceğiz tam bir su cenneti. Denizi, gölü, gölü besleyen ırmakları ve denize bağlayan kanalı ile değil sadece. İlçenin neresini bir kaç metre kazsanız tertemiz su fışkırıyor. Sürekli yeşilliğin ve endemik günlük ağacının burayı seçmesinin sebeplerinden biri bu olsa gerek. Etraf dağlarla çevrili, dağlar günlük ve çam ormanları ile kaplı. Çam ve günlük ağaçlarının birlikte oluşturdukları orman dünyanın bir başka yerinde yok.

Sultaniye Kaplıcaları

İster Göl'den tekneyle ister karayoluyla önce harika narenciye bahçeleri arasından, ardından çam kokulu dağ yolundan ulaşabilirsiniz Köyceğiz'e. Kaunoslulardan kalma hastane kalıntılarından da anlaşılacağı üzere burası binlerce yıldır şifa kaynağı olan bir yer. Türkiye'nin en yüksek radyoaktiviteye (98.3) sahip kaplıcadaki şifalı su 39 °C'de çıkıyor, kalsiyum klorür, kalsiyum sülfat, kalsiyum sülfür ve radon içermekte. Romatizma, si-

yatik cilt ve kadın hastalıkları gibi birçok hastalığa iyi gelmektedir. Ama asıl önemlisi radyoaktivite yüksekliği yoluyla rehabilite edici özelliğinin varlığıdır. Büyük banyonun yanından çıkan kaynak suyu da içildiğinde çeşitli iç hastalıklarını iyileştiriyor.

Kaplıcada konaklama imkanı bulunuyor. Tedavi amaçlı gelenler burada kalmayı tercih ediyorlar. Günübirlik ihtiyaçlar Belediyenin işlettiği tesisler içinde bulunan ünitelerde karşılanabiliyor.

Ekincik Plajı

Mavi Yolculuk tutkunlarının gözde duraklarından olan Ekincik Koyuna karayoluyla da harika manzaraları seyrede seyrede gidebilirsiniz. Deniz sezonu başlayınca insanlar Ekincik koyuna akın ederler, kamp kurarlar. Masmavi suları ve çevresindeki yemyeşil güzellikleriyle Ekincik hala yapılaşmaya teslim olmamış yerlerden. Yatların demirleyebileceği iskelesi, ihtiyaçlarını karşılayabileceği büfesi, otelleri ve lokantaları ile misafirlerine hizmette kusur etmemeye çalışıyor.

Kaunos Antik Kenti

Tarihte , önemli bir liman kenti iken körfezin dolmasıyla liman özelliğini kaybeden Kaunos Antik Kenti ticari açıdan önemli bir liman kentiydi. Bugün, hala kazı çalışmaları devam eden antik kent kalesi, tiyatrosu ve çarşısı ile ziyaretçi akınına uğramaktadır. Dalyan manzaralı kaya mezarları ise MÖ. 4. yy'da yapılmış, daha sonraları Roma döneminde de kullanılmış. Antik kente Dalyan Kanalı'ndan tekneyle ya da Sultaniye'den kara yoluyla ulaşabilirsiniz. Kanalin iki yakasındaki araç ulaşımı feribotla birbirine bağlanmaktadır.

Sandras Dağı

Köyceğiz'de sahille yayla ovayla dağ birbirini tamamlar. Köyceğiz ilçe merkezinden Ağla yaylası 11 km uzaklıktadır. Yüksekliği 800 m'yi bulan Ağla'da ve civar tepelerde kışın kar eksik olmaz. Biraz daha yukarılara çıkınca, Çiçekbaba -Sandras, Altınsivrisi ve Beşparmak zirvelerine ulaşılır. Sandras yaygın olarak bilinse de buradaki dağların genel adı Gölge Dağlarıdır. Dağcılık Federasyonunun da son üç yıldır Kış Eğitim Kampları açtığı, Gölge Dağları kış sporları ve dağcılar için çok uygun seçenekler sunar.

Yuvarlak Çay

Muğla'nın en yüksek dağı Sandras'ın eteğinden fışkıran suları Topgözü Kanyonu Yuvarlakçay ile hem Göle kadar olan ovayı sulamakla kalmıyor, aynı zamanda yakın yerleşimlerin içme suyunu karşılıyor. Yazın sıcağın bunalanlar soluğu Yuvarlakçay'da alıyor. Topgözü Kanyonu piknikçilerle dolup taşıyor. Yuvarlakçay kenarındaki tesisler, serinlemek ve dinlenmek için ideal yerler. Konaklama imkanının da olduğu tesislerde, suyun üstüne kurulu ahşap köşklerde kiremitte alabalığın lezzetine varırken suyun sesiyle ruhunu dinlendirebilirsiniz.

Sığla (Günlük) Ağacı

Yağı tıpta ve kozmetik sektöründe kullanılan Sığla Ağacı, Marmaris'ten Fethiye'ye uzanan bölgede yetişirken, ancak Köyceğiz'de orman haline gelir. Endemik bir bitki olan Sığla, hoş kokusu ve koyu gölgesiyle artık birçok evin bahçesini de süslemektedir.

Etkinlikler

Köyceğiz'e ne zaman giderseniz gelin sıkılmazsınız. Durgunsu Kano Yarışları, Uluslararası Üniversiteler Arası Plaj Hentbolu Turnuvası, Kaunos Altın Aslan Film Festivali, Motosiklet Festivali, Mahya Çiçekbaba Etkinlikleri, Köyceğiz Kamping, Yağlıpehlivan Güreşleri ve Ramazan ayı etkinlikleri sizleri bekliyor.

Bu yazı hazırlanırken Köyceğiz Belediyesi internet sitesinden ve www.timestopsmugla.com yararlanılmıştır. Fotoğrafları sağlayan ve yazıya katkı sunan Köyceğiz Belediyesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü ve personeline teşekkürü borç biliriz.

KAVAKLIDERE'NİN ÖNCELİK VE POTANSİYELLERİ BELİRLENDİ

Ajansımız, ilçe analiz çalışmalarına Muğla'da, Kavaklıdere ilçesiyle devam etti.

Ajansımız, geleneksel ekonomi merkezleri olarak nitelendirilen ilçeler için strateji ve proje fikirleri geliştirme çalışmaları kapsamında, 22 Kasım 2016 tarihinde Muğla'nın Kavaklıdere ilçesinde ilgili paydaşların katılımı ile bir toplantı gerçekleştirdi.

Kavaklıdere Sadık Göçen Anadolu Lisesi'nde gerçekleştirilen toplantıya; valilik, kaymakamlık, belediye, üniversite, çeşitli kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri katıldı. Ajansımız uzmanlarının Kavaklıdere'nin mevcut durumu ile ilgili gerçekleştirdiği sunum kapsamında, ilçenin kalkınmasına katkı sağlayacak proje, faaliyet ve yatırım önerileri de ele alındı. Toplantıda katılımcılar, kültürel ve sosyal olanakların artırılması, mermer atıklarının

bertarafı ve değerlendirilmesi, bakırcılıkta ürün çeşitliliğinin artırılması, turizm altyapısının iyileştirilmesi ve ulaşım altyapısının geliştirilmesi gibi hususlar başta olmak üzere çeşitli konularda proje önerilerini dile getirdi.

Ajansımız tarafından gerçekleştirilen bu çalışmada, geleneksel ekonomiye sahip ilçelere yönelik öncelikler ve proje konularının tespit edilerek ilgili kurumlara bildirilmesi, farkındalık yaratılması ve destek mekanizmaları aracılığıyla hayata geçirilmesinin amaçlandığı belirtildi. Her ilçe için önemli bir kaynak ve stratejik plan niteliğinde olan bu analizlerin, Ajansın faaliyet alanındaki tüm geleneksel ekonomiye sahip ilçeler için uygulanacağı vurgulandı.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

ÇSGB
T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞI

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Ajansımız tarafından, 2015 yılı Erasmus+ Programı ana eylemlerinden biri olan "Bireylerin Öğrenme Hareketliliği" kapsamında tasarlanan, 2015-1-TR01-KA104-016718 sözleşme numaralı "Markalarla Güçleniyoruz – Stronger with the Brands" adlı proje Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı kapsamında destek almaya hak kazanmıştır.

Ajansımızın konsorsiyum koordi-

natörü olduğu projenin üyeleri Muğla İli Arı Yetiştiricileri Birliği, Aydın İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Denizli İhracatçılar Birliği ve Gençlik Organizasyonları Derneği olarak belirlenmiştir. Proje, 30.12.2015 - 30.12.2016 tarihleri arasında 12 aylık bir sürede iki ülkenin ev sahipliğinde 19.776 Avro bütçe ile yürütülmüştür.

Markalaşma ve Marka Yönetimi Eğitimine yönelik olarak konsorsiyum üyelerinden toplam 11 kişi 29 Mayıs-4 Haziran 2016 tarihleri arasında İspanya'nın Valencia ken-

tinde proje ortağı AC Amics de la Biblioteca de la Fonteta kurumundan konuyla ilgili teorik ve pratik eğitim almıştır.

Eğitim ile proje katılımcılarında özgün tasarım ve yenilik yeteneğini geliştiren “marka” algısı hakkında farkındalık oluşturulması sağlanarak edindikleri bilgiyi ve yeni bakış açısını illerde düzenledikleri bilgilendirme toplantıları ile ilgili kurumlarda yaymak hedeflenmiştir.

Projenin yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamındaki ilk bilgilendirme

toplantısı Aydın’da gerçekleştirilmiş, ardından Denizli ve Muğla’da da bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Toplantılar illerdeki konsorsiyum üyeleri ile işbirliği içerisinde düzenlenmiştir.

Toplantılara katılan ilgili kurum ve kuruluşların çalışanlarına, Ajansımız uzmanları tarafından Erasmus+ Programı bilgilendirilmesi yapılırken projenin amacı olan “ürünlerin markalaşması” konusunda markalaşma süreci ve marka yönetimi konuları anlatılmıştır.

Projenin yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamındaki ilk bilgilendirme toplantısı Aydın’da gerçekleştirilmiş, ardından Denizli ve Muğla’da da bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Rakamların Diliyle GÜNEY EGE

GEKA Bölgesi ile ilgili son istatistiki veriler

TR32 Bölgesinde sunulan sağlık hizmetleri yeterlilik bakımından irdelendiğinde, sunulan hizmetlerin yüz bin kişiye düşen değeri; il, Bölge ve Türkiye ortalamalarıyla karşılaştırılmıştır. Tablo 1’de yüz bin kişiye düşen

sağlık personeli sayısı verileri incelendiğinde Bölgede hizmet veren sağlık personeli sayısının Türkiye ortalamalarına yakın oranda olduğu görülmektedir. Bölgede hizmet sunan sağlık personel sayısı (bilhassa hekim, diş hekimi, eczacı,

hemşire ve ebe) Türkiye ortalamalarından yüksek olmakla birlikte Avrupa Birliği ve diğer üst gelir grubundaki ülkelere oranla çok düşük kalmaktadır (WHO).

İl Adı	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Aydın	98	63	23	184	34	43	198	103	190
Denizli	103	54	28	185	34	45	214	109	201
Muğla	90	71	4	165	37	52	183	100	210
TR32	97	62	19	178	35	46	199	104	200
Türkiye	99	53	28	179	32	35	194	67	185

Bölgede yüz bin kişiye düşen hastane yatak sayısı 263 iken 266 olan Türkiye ortalamasının az da olsa gerisinde kalmaktadır. Aydın’da

269 olan hastane yatak sayısı Denizli’de 293, Muğla’da ise 227’dir. Yüz bin kişiye düşen (37 adet) yoğun bakım yatak sayısı Bölgede su-

nulan hastane hizmetlerinin nüfus için yeterli olmadığını göstermektedir.

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	100.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Oranı	100.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı
Aydın	23	2.838	269	1.652	409	68	39
Denizli	21	2.915	293	1.474	473	60,4	48
Muğla	24	2.060	227	976	232	53,4	26
TR32	68	7813	263	4.102	1.114	60,6	37
Türkiye	1.533	209.648	266	106.279	31.525	59,7	40

Türkiye 2023 yılı hedefleri arasında yüz bin kişiye düşen hekim sayısını en az 210 seviyesine çıkarılması bulunmaktadır. Bu bağlamda ülke genelindeki artışa paralel Bölgede hekim sayısının ve buna bağlı ola-

rak sağlık hizmetlerine yönelik erişimin kolaylaştırılması adına yatak, ekipman, ambulans, hastane ve diğer sağlık personeli sayılarının da artırılması gerekmektedir. Böylelikle Bölge bazında ikinci ve

üçüncü basamak sağlık hizmetlerine erişim açısından iyileşmeler meydana geleceği tahmin edilmektedir.

İl Adı	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Diş Hekimine Başvuru	Kişi Başı Diş Hekimine Başvuru
Aydın	3.506.462	6.249.084	9,3	546.340	0,5
Denizli	3.856.122	5.923.145	9,8	530.962	0,5
Muğla	3.178.403	4.885.909	8,9	396.736	0,4
TR32	10.540.987	17.058.138	9,3	1.474.038	0,5
Türkiye	214.564.156	445.535.291	8,4	39.698.142	0,5

2014-2023 TR32 Bölge Planı'na göre; Bölgenin öne çıkan sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunları arasında Didim, Kuşadası, Bodrum, Fethiye ve Marmaris gibi turistik faaliyetlerin yoğun yaşandığı ilçelerde yaz-kış nüfusu

arasındaki farktan kaynaklanan sağlık personeli yetersizliği bulunmaktadır. Yaz aylarında artan nüfusla birlikte sağlık personeli ve sağlık kurumlarının yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu bağlamda bu ilçelerde sağlık hizmetlerinin

yaz ve kış dönemleri için ayrı ayrı planlanması ve turizm sezonunda sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunların önüne geçilmesine yönelik önlemler alınması gerekmektedir.

İl Adı	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Aydın	227.201	815.023	54.860	78,7	3,6	80,1	1	18,5
Denizli	235.710	796.869	77.943	74,9	3,4	80,9	1,1	15,7
Muğla	136.891	429.063	41.567	57,1	3,1	66,5	2,4	15,2
TR32	599.802	2.040.955	174.370	70,2	3,6	75,8	1,5	16,5
Türkiye	13.533.117	53.236.245	4.770.145	69,6	3,9	64,6	1,7	17,6

Yukarıda yer alan tablo incelendiğinde, Bölgede hizmet veren yatakların doluluk oranları (Muğla ili hariç) ile yatak devir hızı ülke ortalamasının üstünde yer almaktadır.

İl Adı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Aydın	301	3.500	31	33.984	57	18.483
Denizli	282	3.523	31	32.047	54	18.397
Muğla	253	3.592	36	25.247	68	13.366
TR32	836	3.538	98	30.426	179	16.749
Türkiye	21.696	3.629	2.323	33.896	4.237	18.584

Aile Sağlığı Merkezleri aile hekimleri ve aile sağlığı elemanları tarafından sadece birinci basamak sağlık hizmetinin verildiği kurumlardır. Türkiye'de aile hekimi başına düşen nüfus 3.629 iken Aydın ili ortalaması 3.500, Denizli 3.523, Muğla ortalaması ise 3.592'dir.

Her üç ilde de Aile hekimi başına düşen nüfus Türkiye ortalamasına göre daha düşüktür, dolayısıyla birinci basamak sağlık hizmetlerine erişimin Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumda olduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte Türkiye 2023 yılı hedefleri

arasında bir aile hekimi başına en fazla 2.000 nüfus düşmesi planlanmaktadır. Bunun için Türkiye genelinde gerçekleşecek aile hekimi sayısındaki artışa paralel olarak TR32 Bölgesi'ndeki aile hekimi sayısının aynı oranda artacağı tahmin edilmektedir.

İl Adı	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aydın	13,5	11,3	11,5	9,2	9,2	8,5
Denizli	10,8	11,7	11,2	8,5	8,2	9,4
Muğla	10,6	11,5	8,7	7,6	7,1	7,1
TR32	11,7	11,5	10,6	8,5	8,2	8,4
Türkiye Ort.	12,0	11,7	11,6	10,8	11,3	10,7

Bebek ölüm hızı; illerdeki sağlık hizmetlerinin yaygınlığı, eğitim ve kültür düzeyinin yüksekliği, ekonomik olanakların artması gibi çeşitli

sosyo-ekonomik unsurlarla doğru- dan ilintilidir. Bu değişkenin TR32 Bölgesi'ndeki durumuna bakıldığında 2015 yılında Denizli %9,4,

Aydın %8,5, Muğla %7,1 ile Türkiye bebek ölüm hızı ortalamasının (%10,7) altında yer almaktadır.

YENİPAZAR İLÇE GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ KALİTELİ KURUMLAR ile SAĞLIKLI GIDA

Ajansımız 2016 yılı Teknik Destek Programı kapsamında Yenipazar İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün "Kaliteli Kurumlar ile Sağlıklı Gıda" projesine teknik destek sağlanmıştır. Gıda sektöründe çalışanların gıda güvenliği konusunda yetkinleşmesi, gıda güvenliği konusundaki cezaların azaltılması, gıda sektöründe katma değer artışı sağlanması hedeflenen eğitim ile kurum personelleri ve diğer kurumlardan gıda güvenliği konusunda görevi bulunan ve ilçedeki restoran sahiplerinden oluşan 20 kişilik gruba 5 günlük teknik destek hizmeti verilmiştir.

Eğitim kapsamında gıda işletmelerinde hijyen ve sanitasyon kuralları, gıda maddelerinin tanımı ve gıda güvenilirliği şartları, gıda denetimlerinde uyulması gereken

şartlar, gıda denetiminin tüm unsurları örneklerle açıklanmış ve katılımcıların merak ettikleri tüm sorulara yanıt bulmaları sağlanmıştır.

Gıda sektöründe sağlıklı beslenme unsurları, hijyen ve mikrobiyolojik koşullar, üretim teknolojisi, yasa ve tüzükler, kalite yönetim sistemi uygulamaları, insan sağlığının korunmasında birincil öneme sahip konumda olan konulardır.

Bölgede sağlıklı gıda tüketebilmenin yolu ise sektörde çalışanların gıda güvenliği konusunda yetkin hale gelmelerinden geçmektedir. Bu amaç doğrultusunda, özellikle pide ve diğer restoranları ile önemli ölçüde müşteri potansiyeli barındıran ilçede gıda sektörü çalışanlarına yönelik düzenlenen eğitim, diğer ilçe ve kurumlara da örnek teşkil edecek bir proje olarak gerçekleşmiştir.

DENİZLİ İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ **KRİZE MÜDAHALE EĞİTİMİ**

Ajansımız 2016 yılı Teknik Destek Programı ile Denizli İl Sağlık Müdürlüğünce yürütülen “Krizle Müdahale Eğitimi” kapsamında sağlık personeline acil intihar vakaları ile başa çıkma yetkinliği kazandırmak amacıyla psikolog, sosyolog ve sosyal çalışmacı olan sağlık personeline intihar vakalarında psiko-sosyal destek ve krize müdahale eğitimleri verilmiştir.

Ekonomik ve sosyal koşullarının zorlaşması sonucu bölgedeki intihar vakalarında yaşanan artış nedeniyle krize müdahale ile görevli sağlık personelinin teknik yetkinliğinin artması ve bu kanal ile bölgede yaşanan intihar teşebbüs vakalarında azalma sağlanması, insan gücünün kaybının ve aile dramlarının önlenmesi hedeflenen eğitimden 23 sağlık personeli yararlanmıştır.

MUĞLA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

MUĞLA İLİNİN

SAĞLIKLI GELİŞİMİ

Ajansımız 2013 yılı Teknik Destek Programı kapsamında Muğla İl Sağlık Müdürlüğü'nün "Muğla İlının Sağlıklı Gelişimi" projesine destek olmuştur. Sağlık personelin yetkinliklerinin ve kabiliyetlerinin gelişmesi, önemli oranda turist çeken ilde bu gelişmenin doğrudan müşteri memnuniyetine ve sektör gelirlerine yansıtacağı ve bu yönü ile projenin sektörel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandırması amacıyla talep edilen eğitimde sağlık turizmi birçok açıdan ele alınmıştır.

Turizm potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda yetişmiş personel açığını gidermek üzere talep edilen eğitim kapsamında sağlık turizmi, Türkiye'de sağlık turizmi organizasyonu, sağlık turizmi tür-

Eğitim ile kamu ve özel sektörde çalışan ve 30 kişiden oluşan sağlık destek personelinin sağlık turizmi konusundaki bilgi ve becerilerini geliştirme, güncel uygulamaları öğrenme, hasta ilişkilerini daha iyi yönetebilme ve halkla ilişkiler konusundaki yetkinliklerini artırma yoluyla Muğla'daki sağlık kuruluşlarının kurumsal kapasite ve yetkinliklerinde artış sağlanmıştır.

leri ve uygulamaları, sağlık turizminde pazarlama, iletişim, ekip çalışması, faturalandırma ve provizyon, hasta güvenliği ve hukuki vb. konular tüm boyutları ile ele alınmıştır.

Eğitim ile kamu ve özel sektörde çalışan ve 30 kişiden oluşan sağlık

destek personelinin sağlık turizmi konusundaki bilgi ve becerilerini geliştirme, güncel uygulamaları öğrenme, hasta ilişkilerini daha iyi yönetebilme ve halkla ilişkiler konusundaki yetkinliklerini artırma yoluyla Muğla'daki sağlık kuruluşlarının kurumsal kapasite ve yetkinliklerinde artış sağlanmıştır.

Bizi Sosyal Medyadan da Takip Edebilirsiniz

- Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA)
- GuneyEgeKA
- guneyegeka

GÜNEY EGE'DE KEŞFEDECEK ÇOK ŞEY VAR

BODRUM
DİDİM
PAMUKKALE
KUŞADASI
FETHİYE
MARMARİS

